

Rundskriv - Serie R

Rundskriv serie R (regelverk) erstatter tidligere serie F.
I den nye serie R publiseres også relevante lovendringer og konvensjonsendringer.

Mottakere av rundskrivet: (sett kryss)

- Sdir : Sjøfartsdirektoratet
- A: 16 spesielt bemyndigete arbeidskontorer
- U: Utvalgte utenriksstasjoner
- P: Produsenter av utstyr evt. undergrupper
- OFF: Offshorerederier / plattformsejere / operatører
- Hov Hovedorganisasjoner
- H.i. Høringsinstanser
- Andre:

Nr.: RSR 01-2016

Dato: 15. januar 2016

Saksnr.: 2014/3107 STL

Opphever: Forskrift 20. desember 2004 nr. 1820 om produksjon og omsetning av fritidsfartøy mv.

Referanse til: Forskrift 15. januar 2016 om produksjon og omsetning av fritidsfartøy og vannscootere mv.

Rundskrivet innføres i egen tabell i regelverkssamlingen og oppbevares til neste regelverkssamling.

Ny forskrift om produksjon og omsetning av fritidsfartøy og vannscootere mv.

Sjøfartsdirektoratet har fastsatt ny forskrift 15. januar 2016 om produksjon og omsetning av fritidsfartøy og vannscootere mv. Forskriften trer i kraft 18. januar 2016.

Høring

Forskrift om produksjon og omsetning av fritidsfartøy og vannscootere mv. har vært på høring fra 16. oktober 2015 til 4. januar 2016. Noen mindre endringer i ordlyden er gjort i forhold til utkastet som ble sendt på høring. Det er Sjøfartsdirektoratets vurdering at disse endringene ikke krever ny offentlig høring.

Av 62 høringsinstanser ble det mottatt svar fra 12. 9 høringsinstanser hadde ingen merknad. I tillegg ble det mottatt ett høringssvar fra privatperson som ikke sto på høringslisten. Dette høringssvaret inneholdt generelle kommentarer til forskriften og om behovet for markedstilsyn.

Merknadene fra høringsrunden og Sjøfartsdirektoratets kommentarer til disse følger vedlagt i en høringsmatrise.

Bakgrunnen for forskriften

Nytt fritidsbåtdirektiv (2013/53/EU) ble vedtatt 20. november 2013. Frist for implementering er 18. januar 2016. Gjeldende direktiv 94/25/EC oppheves fra 18. januar 2016. I en overgangsfase fram til 18. januar 2017 skal det være mulig å sette produkter på markedet og ta disse i bruk etter direktiv 94/25/EC. Forskrift 20. desember 2004 nr. 1820 om produksjon og omsetning av fritidsfartøy mv. oppheves.

Det nye direktivet har til hensikt å rette opp uklarheter og gjøre fritidsfartøy sikrere og mer miljøvennlige, og samtidig sørge for at markedet fungerer optimalt. Direktivet følger de generelle prinsippene for CE-merking som følger av beslutning 768/2008/EC. Direktivet må også ses i

sammenheng med beslutning 765/2008/EC som styrker og utfyller rammeverket for markedsovervåking for produkter som faller inn under virkeområdet for harmonisert regelverk i EØS.

Nærmere om forskriften

Forskrift om produksjon og omsetning av fritidsfartøy og vannscootere mv. har hjemmel i lov 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) §§ 4 og 8 samt lov 16. juni 1994 nr. 20 om teknisk kontrollorgan, jf. delegeringsvedtak 7. september 1990 nr. 730, delegeringsvedtak 9. mai 2003 nr. 567 og delegeringsvedtak 22. september 2003 nr. 1924.

Generelt

Virkeområdet for forskriften fremgår av § 1. Produktene som omfattes er fritidsfartøy, vannscootere, fremdriftsmotorer og komponenter som omsettes separat. I tillegg omfatter forskriften delvis ferdigbygde fritidsfartøy og vannscootere. Større ombygging av fritidsfartøy, vannscootere og fremdriftsmotorer omfattes også.

Forskriften er mer omfattende enn tidligere forskrift om produksjon og omsetning av fritidsfartøy mv. Kravene er beskrevet mer presist og det har kommet nye krav. Markedsaktørene produsent, representant, importør og distributør er definert og forpliktelsene fremgår klarere. Distributør er en ny rolle som tidligere ikke har hatt noen forpliktelser. I tillegg har rollen privat importør blitt introdusert.

Markedsdeltakers og private importørers forpliktelser

Forpliktelsene til markedsdeltakerne fremgår av kapittel 2. Produsenten er ansvarlig for at produktet er i samsvar med kravene i forskriften. Dersom produsenten befinner seg utenfor EØS, vil importøren være ansvarlig for at produktet oppfyller kravene i forskriften. Aktører i EØS som importerer produkter fra annen EØS-stat eller som er forhandler av produkter defineres som distributør.

Distributørens forpliktelser fremgår av § 12. Ansvaret omfatter både formelle dokumentasjonskrav og iverksettelse av tiltak dersom produktet utgjør en risiko.

Produkt som ikke er CE-merket som er produsert utenfor EØS og som omfattes av kravet til CE-merking, kan importeres privat til EØS for eget bruk av fysisk eller juridisk person etablert i EØS som ikke driver kommersiell virksomhet. Aktører som driver kommersiell virksomhet kan dermed kun omsette produkter som er CE-merket av produsenten. Privat importør er ansvarlig for at produktet oppfyller kravene, jf. § 14.

Samsvarsvurdering

Fremgangsmåter for samsvarsvurdering fremgår av kapittel 3. Det er ulike moduler som kan benyttes i forbindelse med produksjonen. Disse modulene fremgår av vedlegg 5 til 16. Tidligere modul Aa blir erstattet av modul A1. Modul C1 er ny.

Det fremgår av § 16 at samsvarsvurdering av ferdig produkt som ikke er CE-merket må utføres i henhold til § 20, jf. vedlegg 17. Dette tilsvarer stort sett slik ordningen med etterkontroll har vært, men det presiseres når denne typen samsvarsvurdering skal benyttes. Forskriften gir også tydeligere regler for hvordan prosessen skal gjennomføres. Et teknisk kontrollorgan må vurdere om produktet oppfyller kravene i forskriften. Teknisk kontrollorgan skal utarbeide en samsvarsrapport for den vurderingen som er utført og utstede et sertifikat.

Krav til konstruksjon

Konstruksjonskategoriene fremgår av vedlegg A nr. 1. Betegnelsen på kategoriene bortfaller, uten at dette vil ha noe praktisk betydning. For konstruksjon av vannscooter fremgår det nå at kun kategori C og D kan benyttes.

De materielle kravene til konstruksjon av fritidsfartøy og vannscootere fremgår av forskriftens vedlegg 1 del A. Enkelte av punktene inneholder endringer som kan påvirke fartøyets konstruksjon. Ett eksempel er punkt 2.3 om beskyttelse mot å falle over bord og bergingsutstyr. Her er koblingen til konstruksjonskategori fjernet. Det er presisert at en person som befinner seg i vannet skal kunne gripe tak i eller utløse bergingsutstyr uten hjelp.

Krav til eksosutslipp

Utslippskravene for fremdriftsmotorer blir strengere. De nye grensene fremgår av vedlegg 1 C punkt 2.2 tabell 2 for motorer med kompresjonstenning og tabell 3 for motorer med gnisttenning.

Teknisk kontrollorgan

Kapittel 4 regulerer kravene til teknisk kontrollorgan som utpekes i henhold til lov 16. juni 1994 nr. 20 om tekniske kontrollorgan som har til oppgave å gjennomføre samsvarsvurderinger. Myndigheten til å utpeke tekniske kontrollorgan er lagt til departementet, sjøfartsdirektoratet har fått delegert myndigheten til utpeke teknisk kontrollorgan som gjennomfører samsvarsvurdering av produkter som omfattes av forskrift om produksjon og omsetning av fritidsfartøy mv.

Tilsyn og kontroll av produkter som settes på EØS-markedet

Produsenten er ansvarlig for at produktene oppfyller forskriftens krav. Produsenten er ansvarlig for oppfølging av produksjonen i henhold til et kvalitetssikringssystem. Oppfølging og etterlevelse kan også skje gjennom sertifisering av produksjonen hvor en kontinuerlig dokumenterer etterlevelse av eget kvalitetssikringssystem godkjent av teknisk kontrollorgan.

Sjøfartsdirektoratet gjennomfører sine kontroller på messer og lignende hvor flere tilbydere samles. Tilsynet kan være uanmeldt eller varslet. Basert på blant annet bekymringsmeldinger, aktørens historikk og risikovurdering gjennomføres et mer inngående tilsyn av enkeltaktører. Tilsyn kan også gjennomføres med utgangspunkt i felles tiltak innen EU. Basert på risikovurdering vil produsentene bli tettere fulgt opp. Det legges opp til utstrakt egenkontroll for aktuelle aktører.

Overtredelser kan møtes med reaksjoner i form av pålegg om utbedring, importforbud, tvangsmulkt eller straff. Sjøfartsdirektoratet kan kun håndtere deler av reaksjonene. Ved overtredelse av vilkår, påbud eller forbud kan departementet ilegge tvangsmulkt. Myndighet til å ilegge tvangsmulkt er ikke delegert til Sjøfartsdirektoratet. RAPEX-melding er et verktøy som kan benyttes for å trekke tilbake farlige produkter fra EØS-markedet. ICSMS benyttes som kommunikasjonskanal i forhold andre myndigheter i EØS for å informere om formelle eller materielle mangler ved produktet.

Overgangsordning

I en overgangsfase fram til 18. januar 2017 er det mulig å sette produkter på markedet og ta disse i bruk etter forskrift 20. desember 2004 nr. 1820 om produksjon og omsetning av fritidsfartøy mv. Utenbords framdriftsmotorer med gnisttenning med en effekt på høyst 15 kW, som oppfyller grenseverdiene i trinn I for eksosutslipp fastsatt i vedlegg 1 del B nr. 2.1, og som blir produsert av små og mellomstore bedrifter som definert i kommisjonsrekommendasjon 2003/361/EF kan sette produkter på markedet til og med 17. januar 2020 i henhold til kravene i forskrift 20. desember 2004 nr. 1820.

Administrative og økonomiske konsekvenser

Konsekvenser for markedsaktørene

NORBOAT har 51 båtbyggere som medlem. Dette gir en indikasjon på hvor mange båtbyggere som er aktive i Norge. Det antas at det er ca. 12000 arbeidsplasser i Norge knyttet til produksjon av fritidsfartøy. Ifølge NORBOAT vil ikke endringene i forskriftens vedlegg 1 del A få store konsekvenser for båtprodusentene. For motorprodusentene vil strengere utslippskrav medføre konsekvenser. Ettersom det ikke finnes norske motorprodusenter, har strengere utslippsgrenser liten betydning for markedsaktører i Norge.

På bakgrunn av økte krav til produsent er det likevel naturlig å anta at nye krav vil medføre økte kostnader for produsenten, noe som kan gi utslag i økte priser for sluttbruker. Dette vil redusere konsumentoverskuddet til sluttbruker ved transaksjonen, dersom vi forutsetter at skjerpede sikkerhetskrav og mindre utslippsbelastning ikke medfører økt betalingsvillighet for sluttbruker. Dette vil kunne påvirke omsatt volum i markedet, da høyere pris på fritidsbåter kan medføre reduksjon i salget av nye båter, og en krymping av markedet. I hvor stor grad dette vil ha en effekt, avhenger blant annet av prispåslag, konkurransesituasjon i markedet og konsumenters etterspørselastisitet. Den komplementære konsekvensvurderingen gjennomført av Arcadis Belgium fant i en undersøkelse at noen av båtmotorprodusentene forventet å utligne forventet prisøkning ved å tilby mer verdifulle motorer. Dette gjaldt ifølge Arcadis Belgium i stor grad amerikanske og japanske produsenter.

Forskriften stiller flere nye krav til produsent, blant annet i form av nye reguleringer av produsentens forpliktelser, og nye krav til teknisk utførelse. I tillegg vil disse bli berørt av en del administrativt merarbeid, blant annet identifisering av markedsdeltakere.

Eksempel på krav til produsenter er motorprodusenter som blant annet må forholde seg til nye merkingskrav, nye grenseverdier for eksosutslipp og nye kriterier for prøvingsdrivstoffer som brukes til prøving av eksosutslipp. Det er nærliggende å tro at dette vil medføre økte kostnader for produsenten.

Graden av eventuelle merkostnad ved å tilpasse seg for eksempel nye grenseverdier for eksosutslipp vil avhenge av flere faktorer. I følge EU-kommisjonens konsekvensvurdering vil på generelt grunnlag de fleste produsenter få økte faste kostnader, i forbindelse med utvikling, produksjon, validering, og sertifisering av nye motorer. Disse kostnadene vil være tilknyttet nyutvikling, og vil sannsynligvis avta etter noen år, med unntak av enkelte som vil komme igjen over tid (f.eks. fornying av sertifiseringer). I tillegg vil tiltaket medføre variable kostnader. Dette er kostnader forbundet med produksjonen av hver enkelt enhet. Det er antatt at disse vil synke over tid etter hvert som produsenten spesialiserer seg på å produsere nye produkter og tar i bruk ny teknologi. En eventuell kostnadsøkning vil til dels kunne reduseres ved at forskriften innfører en overgangsfase.

Forskriften innebærer strengere krav til importør og distributør. Disse må blant annet ha bedre kontroll på hvorvidt produktet oppfyller kravene i forskriften. Dette vil ha visse økonomiske konsekvenser for importør og distributør i form av merarbeid tilknyttet produktkontroll. Forskriften medfører også strengere krav til dokumentasjon, noe som blant annet vil gjøre det mer omstendelig å importere fartøy som ikke er CE-merket.

Forskriften innebærer nye forpliktelser for distributør som blant annet vil få konsekvenser som tilsynsobjekt.

Alle markedsdeltakere skal på anmodning kunne identifisere alle markedsdeltakere som har levert et produkt til dem, og alle markedsdeltakere som de har levert et produkt til, innen en tidsramme på 10 år. Dette vil medføre økt administrativt arbeid for alle markedsdeltakere.

Samfunnsmessige konsekvenser

Strengere krav til sikkerhet, utslipp og støyforurensning vil ha en positiv effekt på samfunnet, i form av redusert sannsynlighet for ulykker, og mindre forurensning.

Dyrere fritidsfartøy vil ha en negativ effekt på samfunnet i form av redusert konsument-/produsentoverskudd, potensielt redusert salg, og eventuelt lavere momsinntekter.

Overslag i Arcadis Belgium konsekvensvurdering viser noe bortfall av arbeidsplasser som følge av endringene. Det er derimot stor varians i anslagene, og disse gjelder for EU som helhet. Vi har ikke gjennomført tilsvarende undersøkelser for å se på eventuell jobbtap for norske bedrifter.

I følge EU-kommisjonens konsekvensvurdering vil en økning i kostnaden ved å produsere fritidsbåter til dels medføre en økning i prisen på fritidsbåter. Dette vil resultere i mindre etterspørsel, noe som i utgangspunktet vil medføre tap av arbeidsplasser.

Nye krav kan få større konsekvenser for små bedrifter sammenlignet med større bedrifter. Små bedrifter har ikke samme tilgang på finansiering og likviditet som større selskap. Endringer som følge av nye krav, både for båtprodusenter og motorprodusenter vil derfor kunne ha en større effekt på mindre bedrifter, sammenlignet med større. Dette er fordi mindre selskaper ikke har den samme muligheten til å spre faste kostnader over et stort produksjonsvolum, og på denne måten nyttiggjør seg av stordriftsfordeler. En mulig konsekvens av dette er at mindre bedrifter må begrense produksjonen, da kostnadene assosiert med å utvikle nye produkter for å overholde det nye regelverket blir for store. Dette vil ifølge EU-kommisjonens konsekvensvurdering kunne medføre tap av profitt og markedsandeler for mindre bedrifter. Overgangsperioden vil bidra til å redusere denne effekten.

Konsekvenser for myndighetene

Bruk av Sjøfartsdirektoratets tilsynssystem for blant annet lettere tilgang til statistisk materiale og som et samlet system for tilsyn av fritidsfartøy, krever at det må lages rutiner og tilpasninger for å kunne benytte tilsynssystemet på en effektiv måte. Dette kan medføre merarbeid og kostnader for Sjøfartsdirektoratet.

Et bedre system for å avdekke avvik antas å synliggjøre flere saker som i sin tur krever ressurser i form av oppfølging for Sjøfartsdirektoratet.

Når nytt direktiv trer i kraft må tekniske kontrollorgan (TKO) utpekes på nytt. Det vil medføre kostnader for Sjøfartsdirektoratet avhengig av hvor mange søknader direktoratet mottar. Direktiv 2013/53/EU artikkel 29 stiller nye krav angående opplysningsplikten til utpekende myndighet.

I artikkel 42 har det kommet inn et nytt krav om at TKO skal møtes i sektorgrupper som tidligere var frivillig. Dette vil medføre merkostnad for utpekte tekniske kontrollorgan i forbindelse med reise, og opphold. Tilsynsmyndighetene må følge opp at TKO stiller på sektorgruppemøtene.

Artikkel 51 stiller nye rapporteringskrav til kommisjonen, hvor medlemsstatene hvert femte år skal fylle ut et spørreskjema utstedt av kommisjonen om anvendelsen av det nye direktivet. Dette vil medføre noe økt arbeidsbelastning for Sjøfartsdirektoratet.

I tillegg gir direktivet kommisjonen myndighet til å vedta delegerte rettsakter. Disse står nærmere beskrevet i artikkel 47. Tilsvarende gir artikkel 49 kommisjonen rett til å vedta gjennomføringsrettsaker på en del områder. Dette gir ingen direkte økonomiske konsekvenser, men kan gi potensielle fremtidige konsekvenser dersom kommisjonen utarbeider nye bestemmelser («Implementing act») som må implementeres i norsk rett.

Oppsummert vil forskriften medføre strengere utslippsregler for motorer, noe mer administrativt arbeid, og eventuelle kostnader forbundet med produksjon av fritidsfartøy. Dette kan medføre en økning i prisen på fritidsbåter. En eventuell prisøkning kan redusere omsatt volum i markedet som kan få innvirkning på antall sysselsatte knyttet til produksjon av fritidsfartøy. I tillegg kan det medføre redusert konsument- og produsentoverskudd, samt momsinntekter til staten.

Kravet om lavere eksosutslipp vil medføre en samfunnsøkonomisk gevinst. Det samme vil fokuset på økt sikkerhet. Overgangsperioden vil sannsynligvis medføre at overgangskostnadene blir fordelt på en større tidsperiode, noe som vil redusere de økonomiske konsekvensene.

Nytteeffekten antas å være større enn totalcosten.

Olav Akselsen
sjøfartsdirektør

Bjørn Egil Pedersen
avdelingsdirektør

Dette dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg: Forskrift xx. januar 2016 om produksjon og omsetning av fritidsfartøy og vannscootere
mv.
Høringsmatrise

Forskrift 15. januar 2016 om produksjon og omsetning av fritidsfartøy og vannscootere mv.

Fastsatt av Sjøfartsdirektoratet 15. januar 2016 med hjemmel i lov 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) § 4 og § 8 samt lov 16. juni 1994 nr. 20 om tekniske kontrollorgan som har til oppgave å gjennomføre samsvarsvurderingar, jf. delegeringsvedtak 7. september 1990 nr. 730, delegeringsvedtak 9. mai 2003 nr. 567 og delegeringsvedtak 22. september 2003 nr. 1924.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg II kap. XXXI nr. 2 (direktiv 2013/53/EU) og vedlegg XX kap. III nr. 21a (direktiv 2001/81/EF).

Kapittel 1. Generelle bestemmelser

§ 1. Virkeområde

- (1) Forskriften gjelder for følgende produkter som skal tas i bruk eller gjøres tilgjengelig i EØS-området for sports- og fritidsbruk:
 - a) fritidsfartøy eller delvis ferdigbygd fritidsfartøy med skroglengde mellom 2,5 og 24 meter
 - b) vannscooter eller delvis ferdigbygd vannscooter med skroglengde under 4 meter
 - c) komponenter som omsettes separat
 - d) framdriftsmotorer til fritidsfartøy og vannscootere.
- (2) Forskriften gjelder for fritidsfartøy, vannscootere og fremdriftsmotorer som skal gjennomgå større ombygging.
- (3) Forskriften gjelder også for fritidsfartøy og vannscooter for utleie eller som brukes til trening eller opplæring i fritidsaktiviteter.

§ 2. Unntak

- (1) Kravene til konstruksjon og produksjon gjelder ikke for
 - a) fritidsfartøy og vannscootere som utelukkende er beregnet på konkurranse, herunder kappingsbåter og robåter for trening, og som er merket som konkurransefartøy av produsenten
 - b) kanoer, kajaker, gondoler og tråbåter som bare drives fram av menneskelig kraft
 - c) seilbrett som utelukkende er beregnet på framdrift ved hjelp av vinden og betjening av én eller flere stående personer
 - d) surfebrett
 - e) forsøksfartøy som ikke blir gjort tilgjengelig eller tatt i bruk i EØS-området
 - f) selvbygget fritidsfartøy eller vannscooter konstruert for eget bruk som ikke skal omsettes i EØS-området før fem år etter at fartøyet er tatt i bruk
 - g) undervannsfartøy, luftputefartøy, hydrofoolfartøy
 - h) dampdrevne fartøy med ekstern forbrenning, som bruker kull, koks, tre, olje eller gass som drivstoff
 - i) amfibiekjøretøy
- (2) Kravene til eksosutslipp og støyutslipp gjelder ikke for
 - a) framdriftsmotorer som er montert eller er spesielt beregnet til montering på
 - i) fritidsfartøy eller vannscootere som utelukkende er beregnet på konkurranse og

- p) *Ta i bruk*: første gang produktet tas i bruk av sluttbrukeren i EØS-området.
- q) *Teknisk kontrollorgan*: uavhengig organ som er utpekt iht. lov 16. juni 1994 nr. 20 om tekniske kontrollorgan som har til oppgave å gjennomføre samsvarsvurderinger, herunder kalibrering, prøving, sertifisering og inspeksjon av produkter som andre har utviklet.
- r) *Tilbakekalling*: ethvert tiltak rettet mot å oppnå retur av et produkt som allerede er gjort tilgjengelig for sluttbrukeren.
- s) *Tilbaketrekking*: ethvert tiltak rettet mot å hindre at et produkt i forsyningskjeden blir gjort tilgjengelig på markedet.
- t) *Vannscooter*: fartøy beregnet til sports- og fritidsbruk med skroglengde under 4 meter, som bruker en framdriftsmotor som har vannjetaggregat som hovedframdriftsmiddel og er beregnet på å brukes av én eller flere personer som sitter, står eller står på kne på skroget.

§ 4 Grunnleggende krav og samsvar

(1) Produktene nevnt i § 1 kan bare gjøres tilgjengelig eller tas i bruk dersom

- a) de ikke utgjør noen fare for menneskers helse og sikkerhet, for eiendom eller for miljøet dersom de vedlikeholdes korrekt og brukes i samsvar med sitt tilsiktede formål
- b) de oppfyller de gjeldende grunnleggende kravene som fremgår av vedlegg 1.

(2) Kravene i første ledd anses oppfylt når produktet er i samsvar med nasjonal standard som gjennomfører harmoniserte standard.

§ 5 Når produkter kan gjøres tilgjengelig eller tas i bruk

(1) Fritidsfartøy og vannscootere som er CE-merket i samsvar med kravene i denne forskriften kan gjøres tilgjengelig på markedet eller tas i bruk i EØS-området i samsvar med erklæringen som er nevnt i § 8.

(2) Delvis ferdigbygde fritidsfartøy og vannscootere kan gjøres tilgjengelig på markedet når produsenten eller importøren i samsvar med vedlegg 3 erklærer at produktene er beregnet på å ferdigstilles av andre.

(3) Komponenter som er CE-merket i samsvar med kravene i denne forskriften kan gjøres tilgjengelig på markedet eller tas i bruk, i samsvar med erklæringen som er nevnt i § 8.

(4) Framdriftsmotorer, uavhengig av om de er installert eller ikke, som er CE-merket i samsvar med kravene i denne forskriften kan gjøres tilgjengelig på markedet eller tas i bruk i EØS-området i samsvar med erklæringen som er nevnt i § 8.

(5) Følgende framdriftsmotorer kan gjøres tilgjengelig på markedet eller tas i bruk:

- a) motorer installert i fritidsfartøy eller vannscooter som er typegodkjent i samsvar med forskrift 20. mai 2009 nr. 544 om maskiner, og som oppfyller grenseverdiene i trinn III A, trinn III B eller trinn IV for utslipp fra motorer med kompresjonstenning som brukes til andre formål enn framdrift av fartøy for fart på innlands vannveier, lokomotiver og skinnegående motorvogner. Installert motor må være i samsvar med denne forskriften, unntatt kravene til eksosutslipp angitt i vedlegg 1 del B,
- b) motorer installert i fritidsfartøy eller vannscooter som er typegodkjent i samsvar med forskrift 4. oktober 1994 nr. 918 om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften). Installert motor må være i samsvar med denne forskriften, unntatt kravene til eksosutslipp angitt i vedlegg 1 del B.

(6) Den som tilpasser motor nevnt i femte ledd for installering i fritidsfartøy eller vannscooter skal ta hensyn til dataene og andre opplysninger som er tilgjengelig fra motorprodusenten for å sikre at motoren oppfyller kravene til eksosutslipp i forskrift 20. mai 2009 nr. 544 om maskiner eller kjøretøyforskriften som erklært av motorprodusenten når motoren er installert i samsvar med monteringsanvisningene fra den som tilpasser motoren. Den som tilpasser motoren skal, som nevnt i § 8, erklære at motoren når den er installert i samsvar med monteringsanvisningene fortsatt oppfyller kravene til eksosutslipp i forskrift 20. mai 2009 nr. 544 om maskiner eller

kjøretøyforskriften som erklært av motorprodusenten.

§ 6 Utstilling av produkter

Produkter som ikke oppfyller kravene til CE-merking i forskriften kan vises fram på messer, utstillinger, demonstrasjoner og lignende arrangementer når utstilleren sørger for at produktet tydelig merkes med at det ikke kan gjøres tilgjengelig eller tas i bruk.

§ 7 Utforming og påføring av CE-merket

(1) CE-merking skal påføres som angitt i vedlegg 19 av produsenten eller dennes representant før fritidsfartøy, vannscootere, komponenter og framdriftsmotorer kan gjøres tilgjengelig på markedet eller tas i bruk.

(2) Produkter som er påført CE-merking forutsettes å være i samsvar med forskriften og viser at produsenten påtar seg ansvaret for at produktet er i samsvar med alle krav i forskriften.

(3) CE-merket skal være den eneste merkingen som bekrefter at produktet er i samsvar med kravene i forskriften. CE-merket skal være påført slik at det er godt synlig, lett å lese og ikke kan fjernes.

(4) På fritidsfartøy og vannscootere skal CE-merket fremgå av produsentskiltet og være atskilt fra fartøyets identifikasjonsnummer. Framdriftsmotorer skal påføres CE-merket på motoren. På komponenter kan CE-merket påføres emballasjen samt medfølgende dokumenter dersom produktets størrelse og art gjør at merking av produktet ikke er mulig eller hensiktsmessig.

(5) Teknisk kontrollorgan sitt identifikasjonsnummer skal følge etter CE-merket dersom kontrollorganet er involvert i produksjonskontrollfasen eller vurderingen av et ferdigbygd produkt. Det tekniske kontrollorganet påfører identifikasjonsnummer selv eller instruerer produsenten eller dennes representant, eller personen er nevnt i § 16 andre, tredje og fjerde ledd.

(6) CE-merket og identifikasjonsnummeret nevnt i femte ledd, kan følges av et piktogram eller et annet merke som angir en bestemt risiko eller bruk.

(7) Det er forbudt å påføre et produkt merking, tegn eller inskripsjoner som kan villedde tredjemann med hensyn til CE-merkingens betydning eller grafiske utforming. Annen merking kan påføres produktet, forutsatt at den ikke gjør CE-merket mindre synlig eller lesbar eller endrer dens betydning.

§ 8 EU-samsvarserklæring og erklæring i samsvar med vedlegg 3

(1) EU-samsvarserklæringen skal erklære at produktet oppfyller kravene i forskriften.

(2) EU-samsvarserklæringen skal utarbeides i henhold til vedlegg 20, inneholde elementene angitt i de relevante modulene i vedlegg 5 til 17, og skal ajourføres fortløpende. Erklæringen skal være på norsk eller dersom det ikke kan misforstås på svensk eller dansk.

(3) Ved utarbeidelse av EU-samsvarserklæringen tar produsenten, den private importøren eller den personen som tilpasser motoren nevnt i § 5 femte ledd, ansvar for at produktet er i samsvar med forskriften.

(4) EU-samsvarserklæringen nevnt i tredje ledd, skal ledsage følgende produkter når de gjøres tilgjengelig på markedet eller tas i bruk:

- a) fritidsfartøy eller vannscootere,
- b) komponenter som bringes i omsetning separat,
- c) framdriftsmotorer.

(5) Erklæringen fra produsenten eller importøren angitt i vedlegg 3 for delvis ferdigbygde fritidsfartøy eller vannscootere, skal inneholde elementene angitt i dette vedlegget og skal ledsage delvis ferdigbygde fritidsfartøy eller vannscootere. Erklæringen skal være på norsk eller dersom det ikke kan misforstås på svensk eller dansk.

Kapittel 2. Forpliktelser for produsent, representant, importør, distributør og privat importører

§ 9 Produsentens forpliktelser

(1) Produsenten skal sikre at produktet er konstruert og produsert i samsvar med kravene i forskriften når produktet bringes i omsetning.

(2) Produsenten skal utarbeide teknisk dokumentasjonen i samsvar med § 22 og utføre eller få utført samsvars vurdering etter §§ 16 til 19 og § 21.

(3) Når det er påvist at produktet samsvarer med kravene, skal produsenten CE-merke produktet jf. § 7 og utarbeide en erklæring som nevnt i § 8.

(4) Produsenten skal oppbevare den tekniske dokumentasjonen og en kopi av erklæringen som nevnt i § 8, i ti år etter at produktet er brakt i omsetning.

(5) Produsenten skal påse at det finnes framgangsmåter for å sikre fortsatt samsvar ved serieproduksjon. Det skal tas hensyn til endringer i produktets konstruksjon eller egenskaper samt endringer i de harmoniserte standardene det er vist til i samsvarserklæringen for produktet.

(6) For å verne forbrukernes helse og sikkerhet skal produsenten når det anses hensiktsmessig med hensyn til den risikoen som er forbundet med et produkt

- a) ta stikkprøver av produkter som er gjort tilgjengelige på markedet
- b) undersøke og om nødvendig føre et register over klager, produkter som ikke oppfyller kravene, og tilbakekallinger av produkter, samt holde distributører underrettet om all slik overvåking.

(7) Produsenten skal sikre at produktet har et type-, parti- eller serienummer eller et annet element som gjør det mulig å identifisere. Dersom komponentens størrelse eller art ikke tillater slik identifisering skal nødvendige opplysninger gis på emballasjen eller i et dokument som følger med produktet.

(8) Produsenten skal angi navn, firma eller registrert varemerke og kontaktadresse på produktet. For produkter hvor dette ikke er mulig merkes emballasjen eller dokument som følger med produktet. Adressen skal angi sted hvor produsenten kan kontaktes.

(9) Produsenten skal sikre at produktet følges av instruksjoner og sikkerhetsinformasjon i brukerhåndboken på norsk eller dersom det ikke kan misforstås på svensk eller dansk.

(10) Produsent som har grunn til å tro at et produkt som er brakt i omsetning ikke er i samsvar med forskriften, skal straks gjøre nødvendige korrigerende tiltak for å bringe produktet i samsvar med forskriften eller om nødvendig trekke tilbake eller tilbakekalle produktet.

(11) Når produktet utgjør en risiko, skal produsenten umiddelbart underrette vedkommende nasjonale myndigheter i de EØS-statene der de har gjort produktet tilgjengelig på markedet. Det skal særlig gis nærmere opplysninger om produktets manglende samsvar og eventuelle korrigerende tiltak som er truffet.

(12) Produsenten skal på begrunnet anmodning fra markedstilsynsmyndighetene gi all informasjon og dokumentasjon som er nødvendig for å bevise produktets samsvar, på et språk som myndigheten lett kan forstå. Produsenten skal på anmodning fra nevnte myndighet samarbeide med denne om alle tiltak som er truffet for å fjerne risikoene forbundet med produkter de har brakt i omsetning.

§ 10 Representant

(1) Enhver fysisk eller juridisk person etablert i EØS-området som har fått skriftlig fullmakt fra produsenten til å opptre på dennes vegne i forbindelse med nærmere angitte oppgaver, kan opptre som representant.

(2) Forpliktelsene fastsatt i § 9 første ledd og utarbeidingen av teknisk dokumentasjon skal ikke utgjøre en del av representantens fullmakt.

(3) En representant skal utføre de oppgavene som er angitt i fullmakten fra produsenten.

Fullmakten skal minst gi representanten mulighet til å:

- a) ha en kopi av erklæringen som nevnt i § 8, og den tekniske dokumentasjonen til rådighet for markedstilsynsmyndighetene i ti år etter at produktet er brakt i omsetning
- b) på begrunnet anmodning fra markedstilsynsmyndighetene gi all informasjon og dokumentasjon som er nødvendig for å bevise et produkts samsvar med forskriften
- c) på anmodning fra markedstilsynsmyndighetene samarbeide om alle tiltak som er truffet for å fjerne risikoene forbundet med produkter som omfattes av fullmakten.

§ 11 *Importørens forpliktelser*

(1) Importøren skal bare bringe produkter i omsetning i EØS-området som er i samsvar med forskriften.

(2) Før et produkt bringes i omsetning skal importøren sikre at

- a) produsenten har gjennomført relevant framgangsmåte for samsvarsvurdering
- b) produsenten har utarbeidet teknisk dokumentasjon
- c) produkter som nevnt i § 7 (1) er påført CE-merking
- d) produktet ledsages av dokumentene som kreves i samsvar med § 8 og vedlegg 1 del A nr. 2.5, del B nr. 4, og del C nr. 2
- e) produsenten har oppfylt kravene angitt i § 9 sjuende og åttende ledd.

(3) Dersom importøren har grunn til å tro at et produkt ikke oppfyller kravene i forskriften, skal denne ikke bringe produktet i omsetning før det er brakt i samsvar med forskriften. Dersom produktet utgjør en risiko, skal importøren underrette produsenten og markedstilsynsmyndighetene.

(4) Importøren skal angi navn, firma eller registrert varemerke og kontaktadresse på produktet. For komponenter hvor dette ikke er mulig merkes emballasjen eller dokument som følger med produktet.

(5) Importøren skal sikre at produktet følges av instruksjoner og sikkerhetsinformasjon i brukerhåndboken på norsk eller dersom det ikke kan misforstås på svensk eller dansk.

(6) Når importøren har ansvar for produktet skal det sikres at lagrings- eller transportforhold ikke setter produktets samsvar med kravene i forskriften i fare.

(7) For å verne forbrukernes helse og sikkerhet skal importøren når det anses hensiktsmessig med hensyn til den risikoen som er forbundet med et produkt

- a) ta stikkprøver av produkter som er gjort tilgjengelige på markedet
- b) undersøke og om nødvendig føre et register over klager, produkter som ikke oppfyller kravene, og tilbakekallinger av produkter, samt holde distributører underrettet om slik overvåking.

(8) Importør som har grunn til å tro at et produkt som de har brakt i omsetning ikke er i samsvar med forskriften, skal straks gjøre nødvendige korrigerende tiltak for å bringe produktet i samsvar med forskriften eller om nødvendig trekke tilbake eller tilbakekalle produktet.

(9) Når produktet utgjør en risiko, skal importøren umiddelbart underrette vedkommende nasjonale myndigheter i de EØS-statene der de har gjort produktet tilgjengelig på markedet. Det skal særlig gis nærmere opplysninger om produktets manglende samsvar og eventuelle korrigerende tiltak som er truffet.

(10) Etter at produktet er brakt i omsetning skal importøren i ti år oppbevare en kopi av erklæringen nevnt i § 8 og ha tilgjengelig den tekniske dokumentasjonen. Denne dokumentasjonen skal på anmodning fremlegges for markedstilsynsmyndighetene.

(11) Importøren skal på begrunnet anmodning fra markedstilsynsmyndighetene gi all informasjon og dokumentasjon som er nødvendig for å bevise produktets samsvar med forskriften, på et språk som myndigheten lett kan forstå. Importøren skal på anmodning fra nevnte myndighet samarbeide om alle tiltak som er truffet for å fjerne risikoene forbundet med produkter de har brakt i omsetning.

§ 12 Distributørens forpliktelser

(1) Når distributøren gjør et produkt tilgjengelig på markedet, skal de utvise behørig aktsomhet med hensyn til kravene i forskriften.

(2) Før et produkt gjøres tilgjengelig på markedet skal distributøren kontrollere at

- a) produktet er påført korrekt CE-merking i henhold til § 7
- b) produktet følges av de dokumentene som kreves i § 8 og § 9 niende ledd, jf vedlegg 1, del A nr. 2.5, del B nr. 4 og del C nr. 2
- c) produsenten og importøren har oppfylt kravene i § 9 sjuende og åttende ledd og § 11 fjerde ledd.

(3) Dersom distributøren har grunn til å tro at et produkt ikke oppfyller kravene i forskriften, skal produktet ikke gjøres tilgjengelig på markedet før det er brakt i samsvar med forskriften. Dersom produktet utgjør en risiko, skal distributøren underrette produsenten eller importøren samt markedstilsynsmyndighetene.

(4) Når distributøren har ansvar for produktet, skal det sikres at lagrings- eller transportforhold ikke setter produktets samsvar med kravene i forskriften i fare.

(5) Distributør som har grunn til å tro at et produkt som de har gjort tilgjengelig på markedet, ikke er i samsvar med forskriften, skal sikre at det treffes nødvendige korrigerende tiltak for å bringe produktet i samsvar med forskriften eller om nødvendig trekke tilbake eller tilbakekalle produktet.

(6) Når produktet utgjør en risiko, skal distributøren umiddelbart underrette vedkommende nasjonale myndigheter i de EØS-statene der de har gjort produktet tilgjengelig på markedet. Det skal særlig gis nærmere opplysninger om produktets manglende samsvar og eventuelle korrigerende tiltak som er truffet.

(7) Distributøren skal på begrunnet anmodning fra markedstilsynsmyndighetene gi all informasjon og dokumentasjon som er nødvendig for å bevise produktets samsvar med forskriften. Distributøren skal på anmodning fra nevnte myndighet samarbeide med denne om alle tiltak som er truffet for å fjerne risikoene forbundet med produkter de har gjort tilgjengelige på markedet.

§ 13 Tilfeller der produsentens forpliktelser gjelder for importør og distributør

En importør eller distributør skal anses som produsent og skal være underlagt produsentens forpliktelser i henhold til § 9 når vedkommende importør eller distributør bringer et produkt i omsetning under eget navn eller varemerke eller endrer et produkt som allerede er brakt i omsetning på en slik måte at det kan påvirke produktets oppfyllelse av kravene i forskriften.

§ 14 Privat importørs forpliktelser

(1) Dersom produsenten ikke overholder ansvaret for produktets samsvar med forskriften, skal en privat importør, før vedkommende tar produktet i bruk, sikre at det er konstruert og produsert i samsvar med kravene i forskriften, og utføre eller oppfylle produsentens forpliktelser eller sørge for at de oppfylles, som angitt i § 9 andre, tredje, fjerde, niende og ellefte ledd.

(2) Dersom den påkrevde tekniske dokumentasjonen ikke er tilgjengelig fra produsenten, skal den private importøren få den utarbeidet ved hjelp av egnet ekspertise.

(3) Den private importøren skal sikre at navnet og adressen på teknisk kontrollorgan som har utført samsvarsvurderingen av produktet, er merket på produktet.

§ 15 Identifikasjon av produsenten, representanten, importøren og distributøren

(1) Produsenten, representanten, importøren og distributøren skal på anmodning opplyse følgende for markedstilsynsmyndighetene:

- a) alle markedsdeltakere som har levert et produkt nevnt i § 1 til dem,
- b) alle markedsdeltakere som de har levert et produkt til.

(2) Markedsdeltakerne skal kunne framlegge opplysningene nevnt i første ledd, i et tidsrom på ti

år etter at de har fått levert produktet, og et tidsrom på ti år etter at de har levert produktet.

(3) Privat importør skal på anmodning informere markedstilsynsmyndighetene om de markedsdeltakerne som har levert produktet til dem.

(4) Privat importør skal kunne framlegge opplysningene nevnt i tredje ledd, i et tidsrom på ti år etter at produktet er levert til dem.

Kapittel 3. Samsvarsvurdering

§ 16 Framgangsmåter for samsvarsvurdering

(1) Produsenten skal bruke framgangsmåtene angitt i modulene nevnt i §§ 17, 18 og 19 før produkter nevnt i § 1, bringes i omsetning.

(2) Dersom produsenten ikke har utført samsvarsvurdering for det aktuelle produktet, skal privat importør anvende framgangsmåten nevnt i § 20 før produkt nevnt i § 1 kan tas i bruk .,

(3) Enhver person som bringer i omsetning eller tar i bruk framdriftsmotor, fritidsfartøy eller vannscooter etter en større motorendring eller fartøyombygging, eller enhver person som endrer det tilsiktede formålet med fritidsfartøy eller vannscooter som ikke omfattes av forskriften, på en måte som gjør at det faller inn under virkeområde, skal anvende framgangsmåten nevnt i § 20, før produktet bringes i omsetning eller tas i bruk.

(4) Enhver person som bringer fritidsfartøy eller vannscooter bygd for personlig bruk i omsetning før utløpet av tidsrommet på fem år nevnt i § 2 (1) bokstav f, skal anvende framgangsmåten i § 20, før produktet bringes i omsetning.

§ 17 Konstruksjon og produksjon

(1) For konstruksjon og produksjon av fritidsfartøy skal en av følgende moduler benyttes:

Konstruksjonskategori	Modulvalg	
	2,5 m ≤ skroglengde < 12 m	12 m ≤ skroglengde ≤ 24 m
A	A1 eller	
B	B + C eller B + D eller B + E eller B + F eller G eller H	
C	Når fartøyet oppfyller harmonisert standard for stabilitet og flyteegenskaper (vedlegg 1, del A, pkt. 3.2 og 3.3)	A eller A1 eller B + C eller B + D eller B + E eller B + F eller G eller H
	Når fartøyet ikke oppfyller harmonisert standard for stabilitet og flyteegenskaper (vedlegg 1, del A,	A1 eller B + C eller B + D eller B + E eller B + F eller G eller H

	pkt. 3.2 og 3.3)		
D	A eller A1 eller B + C eller B + D eller B + E eller B + F eller G eller H		

(2) For konstruksjon og produksjon av vannscootere benyttes en av følgende moduler:

- a) modul A (intern produksjonskontroll),
- b) modul A1 (intern produksjonskontroll og overvåket produktprøving),
- c) modul B (EU-typeprøving) sammen med modul C, D, E eller F,
- d) modul G (samsvar på grunnlag av verifisering av enkeltteksemplarer),
- e) modul H (samsvar på grunnlag av full kvalitetssikring).

(3) For konstruksjon og produksjon av komponenter benyttes en av følgende moduler:

- a) modul B (EU-typeprøving) sammen med modul C, D, E eller F,
- b) modul G (samsvar på grunnlag av verifisering av enkeltteksemplarer),
- c) modul H (samsvar på grunnlag av full kvalitetssikring).

§ 18 Eksosutslipp

For eksosutslipp for motorer nevnt i § 1 første ledd bokstav d og § 1 andre ledd, skal motorprodusenten anvende følgende framgangsmåter:

- a) dersom prøvingene foretas ved bruk av den harmoniserte standarden benyttes en av følgende moduler:
 - i) modul B (EU-typeprøving) sammen med modul C, D, E eller F,
 - ii) modul G (samsvar på grunnlag av verifisering av enkeltteksemplarer),
 - iii) modul H (samsvar på grunnlag av full kvalitetssikring),
- b) dersom prøvingene foretas uten bruk av den harmoniserte standarden benyttes en av følgende moduler:
 - i) modul B (EU-typeprøving) sammen med modul C1,
 - ii) modul G (samsvar på grunnlag av verifisering av enkeltteksemplarer).

§ 19 Støyutslipp

(1) For støyutslipp for fritidsfartøy med hekkaggregat til framdrift uten integrert eksosanlegg eller innenbords framdriftsmotorer, og for fritidsfartøy med hekkaggregat til framdrift uten integrert eksosanlegg eller med innenbords framdriftsmotorer som gjennomgår en større fartøyombygging og deretter bringes i omsetning i løpet av fem år etter ombyggingen, skal produsenten benytte følgende framgangsmåter:

- a) dersom prøvingene foretas ved bruk av den harmoniserte standarden for støymåling, en av følgende moduler:
 - i) modul A1 (intern produksjonskontroll og overvåket produktprøving),
 - ii) modul G (samsvar på grunnlag av verifisering av enkeltteksemplarer),
 - iii) modul H (samsvar på grunnlag av full kvalitetssikring).
- b) dersom prøvingene foretas uten bruk av den harmoniserte standarden for støymåling benyttes modul G (samsvar på grunnlag av verifisering av enkeltteksemplarer).
- c) dersom Froude-tallet og effekt/deplasement-forholdet brukes ved vurdering benyttes en av følgende moduler:
 - i) modul A (intern produksjonskontroll),
 - ii) modul G (samsvar på grunnlag av verifisering av enkeltteksemplarer),
 - iii) modul H (samsvar på grunnlag av full kvalitetssikring).

(2) For støyutslipp for vannscootere og utenbords framdriftsmotorer og hekkaggregater til framdrift med integrert eksosanlegg beregnet på montering på fritidsfartøy, skal produsenten av vannscooteren eller motoren benytte følgende framgangsmåter:

- a) dersom prøvingene foretas ved bruk av den harmoniserte standarden for støymåling

benyttes en av følgende moduler:

- i) modul A1 (intern produksjonskontroll og overvåket produktprøving),
 - ii) modul G (samsvar på grunnlag av verifisering av enkeltteksemplarer),
 - iii) modul H (samsvar på grunnlag av full kvalitetssikring).
- b) dersom prøvingene foretas uten bruk av den harmoniserte standarden for støymåling benyttes modul G (samsvar på grunnlag av verifisering av enkeltteksemplarer).

§ 20 *Vurdering av ferdigbygd produkt*

Vurderingen av ferdigbygd produkt nevnt i § 16 andre, tredje og fjerde ledd, skal utføres som angitt i vedlegg 17.

§ 21 *Tilleggskrav ved samsvarsvurdering*

(1) En produksjonstype nevnt i modul B, kan omfatte flere versjoner av produktet, forutsatt at:

- a) forskjellene mellom versjonene ikke påvirker sikkerhetsnivået og de andre kravene som gjelder produktets ytelse, og
- b) versjonene av produktet er nevnt i det tilsvarende EF-typeprøvingssertifikatet, om nødvendig gjennom endringer av det opprinnelige sertifikatet.

(2) Dersom modul A1 er brukt, skal produktkontrollene utføres på ett eller flere fritidsfartøy eller vannscootere som representerer produsentens produksjon, og tilleggskravene angitt i vedlegg 7 gjelder.

(3) Dersom modul F blir brukt, skal framgangsmåten beskrevet i vedlegg 18, gjelde for vurderingen av samsvar med kravene til eksosutslipp.

(4) Dersom modul C blir brukt ved vurdering av samsvar med kravene til eksosutslipp og dersom produsenten ikke arbeider i henhold til et relevant kvalitetssystem som beskrevet i modul H, skal et teknisk kontrollorgan valgt av produsenten, utføre produktkontrollene eller sørge for at de blir utført, ved tilfeldige intervaller bestemt av nevnte teknisk kontrollorgan, for å verifisere kvaliteten på de interne produktkontrollene. Dersom kvalitetsnivået synes utilfredsstillende, eller dersom det er nødvendig å verifisere gyldigheten av de dataene som produsenten har fremlagt, får framgangsmåten angitt i vedlegg 10 i forskriften anvendelse.

§ 22 *Teknisk dokumentasjon*

(1) Den tekniske dokumentasjonen nevnt i § 9 (2) skal inneholde alle relevante opplysninger om de metoder produsenten har brukt for å sikre at produktet oppfyller kravene i forskriften. Den skal særlig omfatte de relevante dokumentene oppført i vedlegg 4.

(2) Den tekniske dokumentasjonen skal utarbeides slik at konstruksjon, produksjon, drift og samsvarsvurdering enkelt kan forstås.

Kapittel 4. Teknisk kontrollorgan

§ 23 *Krav til tekniske kontrollorgan*

(1) Teknisk kontrollorgan skal være et tredjepartsorgan som er uavhengig av organisasjonen eller produktet det vurderer.

(2) Et organ som tilhører en næringslivs- eller yrkesorganisasjon som representerer foretak som deltar i konstruksjon, produksjon, levering, montering, bruk eller vedlikehold av produkter som organet vurderer, kan anses for å være et slikt organ, forutsatt at det er påvist at organet er uavhengig og at det ikke foreligger interessekonflikter.

(3) Teknisk kontrollorgan, dets øverste ledelse og personalet som har ansvar for å utføre samsvarsvurderingene, skal ikke være de som konstruerer, produserer, leverer, installerer, kjøper, eier, bruker eller vedlikeholder produktene de vurderer, og heller ikke være representant for noen av disse partene. Dette skal ikke hindre bruk av vurderte produkter som er nødvendige for det tekniske

kontrollorganet sin virksomhet, eller bruk av slike produkter for personlige formål.

(4) Teknisk kontrollorgan, dets øverste ledelse og personalet som har ansvar for å utføre samsvarsvurderingene, skal ikke delta direkte i konstruksjon, produksjon, markedsføring, installering, bruk eller vedlikehold av disse produktene, eller representere parter som deltar i slik virksomhet. De skal ikke delta i virksomhet som kan være i strid med deres uavhengighet eller integritet i forbindelse med den samsvarsvurderingsvirksomheten de er utpekt for. Dette gjelder særlig rådgivningstjenester.

(5) Tekniske kontrollorgan skal sikre at virksomhet i datterforetak eller underleverandører ikke påvirker fortrolighet, objektivitet eller upartiskhet med hensyn til organenes samsvarsvurderingsvirksomhet.

(6) Tekniske kontrollorgan og deres personale skal utøve sin samsvarsvurderingsvirksomhet med høyeste grad av faglig integritet og ha de nødvendige tekniske kvalifikasjoner på det aktuelle området, og de skal ikke være utsatt for noen form for press eller påvirkning, særlig av økonomisk art, som vil kunne påvirke deres avgjørelser eller resultatene av deres samsvarsvurderingsvirksomhet, særlig når det gjelder personer eller grupper av personer som er berørt av resultatene av denne virksomheten.

(7) Et teknisk kontrollorgan skal kunne utføre alle de samsvarsvurderingsoppgavene som er tillagt organet i henhold til §§ 16 til 21, og som det er utpekt for, uansett om disse oppgavene blir utført av teknisk kontrollorgan selv eller på dets vegne og under dets ansvar.

(8) Teknisk kontrollorgan skal til enhver tid og for hver framgangsmåte for samsvarsvurdering og hver type eller kategori av produkter som det er utpekt for, ha til rådighet

- a) nødvendig personale med teknisk kunnskap og tilstrekkelig og relevant erfaring til å utføre samsvarsvurderingsoppgavene
- b) beskrivelser av framgangsmåter for samsvarsvurderingen som sikrer åpenhet og mulighet til å gjenta disse framgangsmåtene
- c) egnede prinsipper og framgangsmåter for å skille mellom oppgaver det utfører som et teknisk kontrollorgan, og annen virksomhet
- d) prosedyrer for utøvelsen av virksomheten som tar behørig hensyn til foretakets størrelse, i hvilken sektor det driver sin virksomhet, dets struktur, hvor kompleks det aktuelle produktets teknologi er, samt produksjonsprosessens masse- eller seriepreg.

(9) Det skal ha de nødvendige midler til på en egnet måte å kunne utføre de tekniske og administrative oppgavene som er forbundet med samsvarsvurderingen, og skal ha tilgang til alt nødvendig utstyr eller alle nødvendige anlegg.

(10) Personalet med ansvar for å utføre samsvarsvurderinger skal ha

- a) solid teknisk og yrkesrettet opplæring som omfatter all samsvarsvurderingsvirksomhet som det tekniske kontrollorganet er utpekt for
- b) tilfredsstillende kunnskap om de krav som gjelder for vurderingene de utfører, og den nødvendige myndighet til å utføre disse vurderingene
- c) tilfredsstillende kunnskap om og forståelse av de grunnleggende kravene, de gjeldende harmoniserte standardene, EØS sitt relevante harmoniseringsregelverk og relevant nasjonal lovgivning
- d) de nødvendige kvalifikasjoner til å utarbeide sertifikater, protokoller og rapporter som viser at vurderingene er utført.

(11) Det skal sikres at teknisk kontrollorgan, deres øverste ledelse og vurderingspersonalet er upartisk.

(12) Godtgjøringen til teknisk kontrollorgan sin øverste ledelse og til vurderingspersonalet skal ikke være avhengig av antallet utførte vurderinger eller av resultatene av slike vurderinger.

(13) Tekniske kontrollorgan skal tegne ansvarsforsikring med mindre EØS-staten påtar seg erstatningsansvaret i henhold til nasjonal lovgivning eller EØS-staten selv er direkte ansvarlig for samsvarsvurderingen.

(14) Tekniske kontrollorgan sitt personale har taushetsplikt med hensyn til alle opplysninger de får kjennskap til når de utfører sine oppgaver i henhold til §§ 16 til 21, unntatt overfor vedkommende myndigheter i den EØS-staten der organet utøver sin virksomhet.

(15) Tekniske kontrollorgan skal delta i eller påse at deres vurderingspersonale blir underrettet om relevant standardiseringsvirksomhet og virksomheten til samordningsgruppen for tekniske kontrollorgan, og anvende de forvaltningsvedtak og dokumenter som er resultat av denne gruppens arbeid, som generelle retningslinjer.

§ 24 Samsvarsformodning for teknisk kontrollorgan

Dersom et teknisk kontrollorgan dokumenterer at det oppfyller kriteriene fastsatt i de relevante harmoniserte standardene eller deler av disse, som det er offentliggjort henvisninger til i *Den europeiske unions tidende*, skal det formodes å oppfylle kravene i § 23 i den utstrekning de relevante harmoniserte standardene omfatter disse kravene.

§ 25 Teknisk kontrollorgans datterforetak og underleverandører

(1) Dersom et teknisk kontrollorgan overdrar bestemte oppgaver i forbindelse med samsvarsvurderingen til en underleverandør eller et datterforetak, skal det sikre at underleverandøren eller datterforetaket oppfyller kravene i § 23 og underrette myndigheten som peker ut tekniske kontrollorgan om dette.

(2) Teknisk kontrollorgan skal påta seg det fulle ansvaret for de oppgaver som blir utført av underleverandører eller datterforetak, uansett hvor disse er etablert.

(3) Oppgaver kan overdras til en underleverandør eller utføres av et datterforetak bare dersom kunden har gitt sitt samtykke.

(4) Teknisk kontrollorgan skal kunne stille de relevante dokumenter om vurderingen av underleverandørens eller datterforetakets kvalifikasjoner og det arbeidet som de har utført i henhold til §§ 16 til 21 til rådighet for myndigheten som utpeker tekniske kontrollorgan.

§ 26 Søknad om utpeking som teknisk kontrollorgan

(1) Teknisk kontrollorgan skal søke om utpeking til myndigheten som peker ut tekniske kontrollorgan i den EØS-staten det er etablert.

(2) Søknaden nevnt i første ledd skal følges av en beskrivelse av den samsvarsvurderingsvirksomheten, den eller de samsvarsvurderingsmodulene og det eller de produktene som organet hevder å være kompetent for, samt eventuelt et akkrediteringsbevis utstedt av et nasjonalt akkrediteringsorgan der det bekreftes at det tekniske kontrollorganet oppfyller kravene i § 23.

(3) Dersom det tekniske kontrollorganet ikke kan legge fram et akkrediteringsbevis, skal det gi myndigheten som utpeker tekniske kontrollorgan den dokumentasjon som er nødvendig for å verifisere, anerkjenne og føre regelmessig tilsyn med at organet oppfyller kravene fastsatt i § 23.

§ 27 Endring av utpeking som teknisk kontrollorgan

(1) Dersom myndigheten som utpeker tekniske kontrollorgan har fastslått eller er blitt underrettet om at et teknisk kontrollorgan ikke lenger oppfyller kravene i § 23, eller at det ikke oppfyller sine forpliktelser, skal myndigheten enten begrense, midlertidig oppheve eller trekke tilbake utpekingen, avhengig av hvor alvorlig den manglende oppfyllelsen av disse kravene eller forpliktelsene er. Den skal umiddelbart underrette EU-kommisjonen og de andre EØS-statene om dette.

(2) Ved begrensning, midlertidig oppheving eller tilbaketrekking av en utpeking eller dersom teknisk kontrollorgan har opphørt med sin virksomhet, skal myndigheten som utpeker tekniske kontrollorgan treffe egnede tiltak for å sikre at organets arkiver enten blir behandlet av et annet teknisk kontrollorgan eller blir holdt tilgjengelig for de ansvarlige myndighetene som utpeker

tekniske kontrollorgan og markedstilsynsmyndighetene på deres anmodning.

§ 28 *Teknisk kontrollorgans driftsmessige forpliktelser*

(1) Teknisk kontrollorgan skal utføre samsvarsvurderinger etter framgangsmåtene for samsvarsvurdering fastsatt i §§ 16 til 21.

(2) Samsvarsvurderingene skal utføres på en måte som står i forhold til målet, slik at markedsdeltakere og private importører ikke pålegges unødige byrder. Tekniske kontrollorgan skal utøve sin virksomhet slik at det tas behørig hensyn til foretakets størrelse, i hvilken sektor det driver sin virksomhet, dets struktur, hvor kompleks det aktuelle produktets teknologi er, samt produksjonsprosessens masse eller seriepreg. I den forbindelse skal de likevel overholde den grad av strenghet og det vernenivå som kreves for at produktet skal være i samsvar med forskriften.

(3) Dersom et teknisk kontrollorgan fastslår at kravene i forskriften eller i tilhørende harmoniserte standarder, ikke er oppfylt av en produsent eller en privat importør, skal det kreve at produsenten eller den private importøren treffer hensiktsmessige korrigerende tiltak, og skal ikke utstede samsvarssertifikat.

(4) Dersom et teknisk kontrollorgan i forbindelse med samsvarskontroll etter utstedelsen av et sertifikat finner at et produkt ikke lenger er i samsvar med forskriften, skal det kreve at produsenten treffer egnede korrigerende tiltak, og om nødvendig oppheve sertifikatet midlertidig eller trekke det tilbake.

(5) Dersom det ikke treffes korrigerende tiltak, eller dersom de ikke har den ønskede virkningen, skal teknisk kontrollorgan begrense sertifikatet, oppheve det midlertidig eller trekke det tilbake, alt etter hva som er hensiktsmessig.

§ 29 *Teknisk kontrollorgans opplysningsplikt*

(1) Teknisk kontrollorgan skal underrette myndigheten som utpeker tekniske kontrollorgan om

- a) alle tilfeller der et sertifikat er nektet utstedt eller er begrenset, opphevet midlertidig eller trukket tilbake
- b) alle omstendigheter som påvirker omfanget av og vilkårene for utpeking,
- c) alle anmodninger de har mottatt fra markedstilsynsmyndighetene vedrørende opplysninger om samsvarsvurderingsvirksomhet
- d) på anmodning, samsvarsvurderingsvirksomhet som er utøvd innenfor rammen av utpekingen, og all annen virksomhet, herunder virksomhet og underleveranser over landegrensene.

(2) Teknisk kontrollorgan skal gi de andre organene som utøver tilsvarende samsvarsvurderingsvirksomhet som omfatter de samme produktene, relevante opplysninger om spørsmål som gjelder negative og, på anmodning, positive resultater av samsvarsvurderingen.

Kapittel 5. Tilsyn med EØS-markedet og kontroll av produkter som kommer inn på EØS-markedet

§ 30 *Tilsyn*

(1) Sjøfartsdirektoratet er markedstilsynsmyndighet og fører tilsyn med at forskriften følges.

(2) Markedstilsyn skal sikre at produktet ikke er skadelig ved riktig installasjon, bruk og vedlikehold, og at produkter som ikke fyller kravene helt eller delvis forbyes eller trekkes tilbake fra markedet. Offentligheten skal ha tilgang til informasjon om dette.

(3) Sjøfartsdirektoratet kan kreve nødvendig dokumentasjon og informasjon fra markedsdeltakerne. Når det er nødvendig og berettiget skal Sjøfartsdirektoratet gis adgang til markedsdeltakernes lokaler for å kunne ta nødvendige stikkprøver av produktene. Dersom Sjøfartsdirektoratet anser det nødvendig kan et produkt som utgjør en alvorlig risiko kreves destruert eller på annen måte gjøres ubrukelig.

§ 31 *Framgangsmåte for behandling av produkter som utgjør en risiko*

(1) Dersom Sjøfartsdirektoratet har tilstrekkelig grunn til å tro at et produkt utgjør en risiko for menneskers helse eller sikkerhet, for eiendom eller for miljøet, skal de vurdere produktet mot kravene i denne forskriften. De berørte markedsdeltakerne eller private importørene skal samarbeide med Sjøfartsdirektoratet.

(2) Dersom produktet ikke oppfyller kravene, skal Sjøfartsdirektoratet etter vurdering omgående kreve at markedsdeltakeren retter feil, trekker produktet tilbake fra markedet eller tilbakekaller produktet innen en rimelig frist som Sjøfartsdirektoratet fastsetter ut fra risikoens art.

(3) Dersom Sjøfartsdirektoratet etter vurdering finner at et produkt importert av en privat importør ikke oppfyller kravene, skal den private importøren omgående underrette om de egnede korrigerende tiltakene som skal treffes for å oppfylle kravene. Ut fra risikoens art kan det kreves at produktet midlertidig ikke brukes. Sjøfartsdirektoratet skal underrette vedkommende tekniske kontrollorgan om vedtaket.

(4) Sjøfartsdirektoratet skal sikre at tiltakene nevnt i annet og tredje ledd som treffes med sikte på å forby eller begrense tilgjengeligheten, trekke tilbake eller tilbakekalle produktet, står i forhold til formålet og at grunnene for tiltaket angis nøyaktig.

(5) Markedsdeltakeren skal sikre at det treffes egnede korrigerende tiltak for alle tilsvarende produkter som markedsdeltakeren har gjort tilgjengelig på EØS-markedet.

(7) Den private importøren skal sikre at det treffes egnede korrigerende tiltak med hensyn til produktet vedkommende har importert til EØS-området til eget bruk.

(8) Dersom markedsdeltakeren ikke treffer egnede korrigerende tiltak innen fristen nevnt i annet ledd, skal Sjøfartsdirektoratet treffe nødvendige tiltak for å forby eller begrense tilgjengeligheten, trekke tilbake eller tilbakekalle produktet.

(9) Dersom den private importøren ikke treffer tilstrekkelige korrigerende tiltak, skal Sjøfartsdirektoratet treffe nødvendige tiltak for å forby at produktet tas i bruk, eller forby eller begrense bruken av produktet.

§ 32 *Formelt manglende samsvar*

(1) Sjøfartsdirektoratet skal pålegge markedsdeltaker eller privat importør å rette manglende samsvar med forskriften dersom:

- a) CE-merkingen er påført i strid med § 7
- b) CE-merkingen, som nevnt i § 7, ikke er påført
- c) EU-samsvarserklæringen eller erklæringen nevnt i vedlegg 3, ikke er utarbeidet eller ikke er utarbeidet riktig
- d) tekniske dokumentasjon enten ikke er tilgjengelig eller ikke er fullstendig
- e) informasjonen angitt i § 9 (8) eller § 11 (4), mangler, er uriktig eller ufullstendig,
- f) andre krav fastsatt i § 9 eller § 11 ikke er oppfylt.

(2) Dersom manglende samsvar nevnt i første ledd vedvarer skal Sjøfartsdirektoratet treffe alle hensiktsmessige tiltak for å forby eller begrense tilgjengeligheten, trekke tilbake eller tilbakekalle produktet. For produkt importert av privat importør til eget bruk skal bruken av produktet forbys eller begrenses.

§ 33 *Klage*

Vedtak truffet i medhold av denne forskriften kan påklages. Klima- og miljødepartementet er klageinstans for vedtak vedrørende miljøkrav og Nærings- og fiskeridepartementet er klageinstans for andre vedtak.

§ 34 *Straff*

Ved overtredelse av forskriften eller vedtak truffet i medhold av denne, kommer bestemmelsene om straff i produktkontrollloven § 12 til anvendelse.

§ 35 *Tvangsmulkt*

Ved overtredelse av vedtak truffet i medhold av denne forskriften, kommer bestemmelsene om tvangsmulkt i produktkontrolloven § 13 til anvendelse.

§ 36 *Ikrafttredelse, endringer i andre forskrifter og overgangsbestemmelser*

- (1) Forskriften trer i kraft 18. januar 2016.
- (2) Fra samme dato oppheves forskrift 20. desember 2004 nr. 1820 om produksjon og omsetning av fritidsfartøy mv.
- (3) Følgende produkter kan gjøres tilgjengelige eller tas i bruk innenfor følgende frister når produktene er i overensstemmelse med de bestemmelsene som var i kraft 17. januar 2016, selv om kravene i gjeldende forskrift ikke er oppfylt:
 - a) produkter omhandlet i § 1, til og med 17. januar 2017,
 - b) utenbords framdriftsmotorer med gnisttenning med en effekt på høyst 15 kW, som oppfyller grenseverdiene til trinn I for eksosutslipp fastsatt i vedlegg 1 del B nr. 2.1 , og som ble produsert av små og mellomstore bedrifter som definert i kommisjonsrekommendasjon 2003/361/EF, til og med 17. januar 2020.

Vedlegg 1 Grunnleggende krav

A. Grunnleggende krav til konstruksjon og produksjon av produkter nevnt i § 1

1. KONSTRUKSJONSKATEGORIER FOR FRITIDSFARTØY OG VANNSCOOTER

Konstruksjonskategori	Vindkraft (Beaufort-skalaen)	Signifikant bølgehøyde ($H \frac{1}{3}$, meter)
A	over 8	over 4
B	til og med 8	til og med 4
C	til og med 6	til og med 2
D	til og med 4	til og med 0,3

Forklarende merknader:

- A. Fritidsfartøy i konstruksjonskategori A anses å være konstruert for vind som kan overstige vindstyrke 8 og en signifikant bølgehøyde på 4 m og mer, men omfatter ikke unormale forhold, som storm, sterk storm, orkan, tornado, ekstreme forhold til sjøs eller ekstreme bølger.
- B. Fritidsfartøy i konstruksjonskategori B anses å være konstruert for en vindstyrke til og med 8, og en signifikant bølgehøyde til og med 4 m.
- C. Fritidsfartøy eller vannscootere i konstruksjonskategori C anses å være konstruert for en vindstyrke til og med 6, og en signifikant bølgehøyde til og med 2 m.
- D. Fritidsfartøy eller vannscootere i konstruksjonskategori D anses å være konstruert for en vindstyrke til og med 4, og en signifikant bølgehøyde til og med 0,3 m, som av og til kan komme opp i høyst 0,5 m.

Fritidsfartøy eller vannscootere i hver konstruksjonskategori skal konstrueres og bygges slik at de tåler vindstyrke og bølgehøyde som gjelder stabilitet, oppdrift og andre relevante grunnleggende krav oppført vedlegg 1, og slik at de har gode manøvreringsegenskaper.

2. ALLMENNE KRAV

2.1 Identifikasjon av fartøyet

Fritidsfartøy og vannscootere skal være merket med et identifikasjonsnummer som inneholder følgende opplysninger:

- 1) produsentens landkode,
- 2) produsentens unike kode tildelt av den nasjonale myndigheten i EØS-staten,
- 3) unikt serienummer,
- 4) produksjonsmåned og -år,
- 5) årsmodell.

Detaljerte krav til identifikasjonsnummeret, er angitt i den relevante harmoniserte standarden.

2.2 *Produsentskilt*

Fritidsfartøy og vannscootere skal ha et permanent festet skilt som er montert atskilt fra fartøyets identifikasjonsnummer, og som skal inneholde minst følgende opplysninger:

- a) produsentens navn, firma eller registrerte varemerke, samt kontaktadresse,
- b) CE-merking, som fastsatt i § 7,
- c) konstruksjonskategori for fartøyet i samsvar med nr. 1,
- d) produsentens største anbefalte last i henhold til nr. 3.6, eksklusiv vekten av innholdet i fastmonterte tanker når disse er fulle,
- e) antall personer som produsenten har anbefalt at fartøyet er konstruert for.

Ved vurdering av ferdigbygd produkt, skal kontaktopplysningene og kravene nevnt i bokstav a, omfatte opplysningene for det tekniske kontrollorgan som har utført samsvarsvurderingen.

2.3. *Beskyttelse mot å falle over bord og bergingsutstyr*

Fritidsfartøy og vannscootere skal være konstruert slik at det er minst mulig risiko for å falle over bord, og for å forenkle ombordstigning. En person som befinner seg i vannet, skal uten hjelp kunne gripe tak i eller utløse bergingsutstyr.

2.4 *Sikt fra hovedstyreplassen*

Fra hovedstyreplassen på fritidsfartøy skal båtfører under normale bruksforhold (hastighet og last) ha god sikt til alle sider.

2.5 *Brukerhåndbok*

Hvert produkt skal være utstyrt med en brukerhåndbok i samsvar med § 9 (9) og § 11(5). Brukerhåndboken skal gi alle nødvendige opplysninger om sikker bruk av produktet. Det skal særlig legges vekt på montering, vedlikehold, vanlig drift, risikoforebygging og risikohåndtering.

3. *KRAV TIL STYRKE OG KONSTRUKSJON*

3.1. *Struktur*

Valg og kombinasjon av materialer, og fritidsfartøyets eller vannscooterens konstruksjon skal sikre at det er sterkt nok i alle henseender. Det skal rettes særlig oppmerksomhet mot konstruksjonskategorien i samsvar med nr. 1, og produsentens største anbefalte last i samsvar med nr. 3.6.

3.2. *Stabilitet og fribord*

Fritidsfartøy og vannscootere skal ha tilstrekkelig stabilitet og fribord med hensyn til dets konstruksjonskategori i samsvar med nr. 1 og største last anbefalt av produsenten i samsvar med nr. 3.6.

3.3. *Oppdrift og flyteevne*

Fritidsfartøy og vannscootere skal være bygd slik at det sikres at de har oppdriftsegenskaper som er hensiktsmessige for dets konstruksjonskategori i samsvar med nr. 1 og største last anbefalt av produsenten i samsvar med nr. 3.6. Alle beboelige fritidsfartøy med flere skrog som kan kantre, skal ha tilstrekkelig oppdrift til å kunne holde seg flytende når de ligger med bunnen opp.

Fartøy med skroglengde under 6 meter som kan fylles med vann ved bruk i samsvar med sin konstruksjonskategori, skal være utstyrt med egnede oppdriftsmidler slik at fartøyet flyter dersom det fylles med vann.

3.4. *Åpninger i skrog, dekk og overbygning*

Åpninger i skrog, dekk og overbygning skal ikke svekke fritidsfartøyets eller vannscooterens strukturelle helhet eller dets værtetthet når de er lukket.

Vinduer, lysventiler, dører og lukedekslar skal motstå det vanntrykket som kan oppstå der de er plassert, samt den konsentrerte belastningen som påføres av vekten av personer som beveger seg på dekk.

Skroggjennomføringer som er konstruert for å la vannet passere inn i eller ut av skroget, under vannlinjen ved produsentens største anbefalte last i samsvar med nr. 3.6, skal være utstyrt med lukkemekanisme som skal være lett tilgjengelig.

3.5. *Vannfylling*

Alle fritidsfartøy og vannscootere skal være konstruert slik at risikoen for å synke er så liten som mulig.

Der det er relevant, skal det legges særlig vekt på:

- a) førerrom og brønner, som skal være selvdrenerende eller være utstyrt slik at vannet holdes ute av fartøyet på annen måte,
- b) ventilasjonsinnretninger,
- c) lensing av vann med pumper eller annet utstyr.

3.6. *Største last anbefalt av produsenten*

Største last anbefalt av produsenten (drivstoff, vann, forsyninger, diverse utstyr og personer (i kilogram) som fritidsfartøyet eller vannscooteren er konstruert for, skal fastsettes i samsvar med konstruksjonskategorien (nr. 1), stabilitet og fribord (nr. 3.2), samt oppdrift og flyteevne (nr. 3.3).

3.7. *Plassering av redningsflåte*

Alle fritidsfartøy i konstruksjonskategori A og B, og fritidsfartøy i konstruksjonskategori C og D med skroglengde mer enn 6 meter, skal være utstyrt med ett eller flere plasseringssteder for redningsflåte(r) som er store nok til å romme det antall personer som fritidsfartøyet er konstruert for å transportere i henhold til produsentens anbefaling. Plasseringsstedet eller -stedene skal til enhver tid være lett tilgjengelige.

3.8. *Rømming*

Alle beboelige fritidsfartøy med flere skrog som kan kantre, skal være utstyrt med funksjonsdyktige rømningsveier i tilfelle kantring. Dersom det finnes en rømningsvei til bruk når fartøyet ligger med bunnen opp, skal den ikke bringe konstruksjonen (nr. 3.1), stabiliteten (nr. 3.2) eller oppdriften (nr. 3.3) i fare, uansett om fritidsfartøyet er på rett kjøll eller med bunnen opp.

Alle beboelige fritidsfartøy skal være utstyrt med funksjonsdyktige rømningsveier i tilfelle brann.

3.9. Ankring, fortøyning og sleping

Alle fritidsfartøy og vannscootere, idet det tas hensyn til deres konstruksjonskategori og egenskaper, skal være utstyrt med ett eller flere fester eller andre innretninger til sikker fastgjøring som tåler den last som oppstår ved ankring, fortøyning og sleping.

4. MANØVRERINGSEGENSKAPER

Produsenten skal sørge for at fartøyets manøvreringsegenskaper er tilfredsstillende med den kraftigste framdriftsmotoren som fritidsfartøyet eller vannscooteren er konstruert og bygd for. For alle framdriftsmotorer skal høyeste nominelle effekt være angitt i brukerhåndboken.

5. MONTERINGSKRAV

5.1. Motorer og motorrom

5.1.1. Innenbordsmotor

Innenbordsmotorer skal være installert i et avlukke som er atskilt fra beboelsesrom, og skal være montert slik at risikoen for brann eller spredning av brann, samt risikoen for skadelig påvirkning av giftige røykgasser, varme, støy eller vibrasjoner i beboelsesrom reduseres til et minimum.

Motordeler og -utstyr som krever jevnlig ettersyn eller service, skal være lett tilgjengelig.

Isolasjonsmaterialet som benyttes inne i motorrommet, skal være av ikke brennbart materiale.

5.1.2. Ventilasjon

Motorrommet skal være ventilert. Inntrenging av vann i motorrommet gjennom åpninger skal begrenses så mye som mulig.

5.1.3. Utsatte deler

Med mindre motoren er beskyttet av et deksel eller sitt eget rom, skal utsatte bevegelige eller varme deler av motoren som kan forårsake personskade, være effektivt avskjermet.

5.1.4. Start av utenbords framdriftsmotor

Alle utenbords framdriftsmotorer som er montert på fritidsfartøy eller vannscootere, skal ha en innretning som hindrer at motoren starter i gir, unntatt:

- a) dersom motoren produserer en statisk drivkraft på mindre enn 500 newton (N),
- b) dersom motoren er utstyrt med en innretning som begrenser drivkraften til 500 N ved start av motoren.

5.1.5. Vannscooter i fart uten fører

Vannscootere skal enten være utrustet med en anordning som automatisk stopper framdriftsmotoren, eller som medfører at hastigheten senkes og at vannscooteren fortsetter i sirkelbane dersom føreren forlater fartøyet med vilje under seilasen eller faller av.

5.1.6. Utenbordsmotorer med styrehåndtak skal være utstyrt med en nødstoppmekanisme som kan forbindes til fører av fritidsfartøy eller vannscooter.

5.2. Drivstoffsystem

5.2.1. Allment

Innretninger og utstyr til fylling, oppbevaring, ventilasjon og forsyning av drivstoff skal være konstruert og montert slik at brann- og eksplosjonsfaren reduseres mest mulig.

5.2.2. Drivstofftanker

Drivstofftanker, -ledninger og -slanger skal være sikret og atskilt eller skjermet fra enhver vesentlig varmekilde. Materialet som tankene er laget av og metoden de er produsert etter, skal være i samsvar med tankens kapasitet og drivstofftype.

Alle rom for bensintanker skal være ventilert.

Bensintanker skal ikke utgjøre en del av skroget og skal være:

- a) skjermet mot brann i motoren og alle andre tennkilder,
- b) atskilt fra oppholdsrom.

Dieseltanker kan utgjøre en del av skroget.

5.3. Elektrisk system

Elektriske systemer skal være konstruert og montert for å sikre riktig drift av fartøyet under normale bruksforhold, og for å redusere risikoen for brann og elektrisk støt så mye som mulig.

Alle elektriske kretser, unntatt kretser for start av motoren som får strøm fra batterier, skal forbli sikre selv om de utsettes for overbelastning.

Kretser for elektrisk framdrift skal ikke ha forbindelse med andre kretser på en slik måte at en av kretsene slutter å fungere slik den skal.

Det skal sørges for ventilasjon for å hindre opphopning av eksplosive gasser som kan slippes ut fra batteriene. Batterier skal være godt festet og skjermet mot inntrengning av vann.

5.4. Styresystem

5.4.1. Generelt

Betjeningssystemer for styring og framdrift skal være konstruert, bygd og montert for å tillate styreoverføring under forutsigbare driftsforhold.

5.4.2. Nødutstyr

Alle seilende fritidsfartøy og fritidsfartøy med en framdriftsmotor med fjernstyrt styresystem med ror skal være utstyrt med en nødinnretning som gjør det mulig å styre fritidsfartøyet ved nedsatt hastighet.

5.5. Gassanlegg

Gassanlegg til privat bruk skal være av en type som benytter gass i fordampet form, og være konstruert og montert slik at lekkasje og eksplosjonsfare unngås, og at de kan undersøkes for lekkasje. Materialer og deler skal være egnet til den spesifikke gassen som benyttes, og skal tåle de belastninger og det miljøet de utsettes for til sjøs.

Alle gassapparater som av produsenten er bestemt til den anvendelsen som de brukes til,

skal være montert til dette formålet i samsvar med produsentens anvisninger. Hvert gassapparat skal ha tilførsel fra et separat grenuttak i fordelingsystemet, og gassapparat skal kunne kontrolleres ved hjelp av en egen lukkemekanisme. Det skal være tilstrekkelig ventilasjon for å hindre risiko som kan oppstå ved lekkasje og av forbrenningsprodukter.

Alle fartøy med et permanent montert gassanlegg skal være utstyrt med et avlukke for alle gassflasker. Avlukket skal være atskilt fra oppholdsområdene, bare være tilgjengelig fra utsiden, og være ventilert mot utsiden slik at eventuelle gassutslipp ledes over bord.

Alle fastmonterte gassanlegg skal testes etter installasjon.

5.6. *Brannvern*

5.6.1. *Allment*

Den typen utstyr som monteres og fartøyets utforming skal ta hensyn til risikoen for spredning av brann. Det skal tas særlig hensyn til omgivelsene rundt innretninger som bruker åpen ild, varme områder eller motorer og hjelpemotorer, spill av olje og drivstoff, utildekkede olje- og drivstoffledninger, og til at elektriske ledninger føres med avstand til varmekilder og varme områder.

5.6.2. *Brannsløkkingsutstyr*

Fritidsfartøy skal være utstyr med brannsløkkingsutstyr som står i forhold til brannfaren, eller med angivelse av plasseringen og kapasiteten til brannsløkkingsutstyr som står i forhold til brannfaren. Fartøyet skal ikke tas i bruk før egnet brannsløkkingsutstyr er på plass. Rom for bensinmotorer skal beskyttes av et brannsløkkingsanlegg som gjør at rommet ikke trenger å åpnes i tilfelle brann. Der bærbare brannsløkkingsapparater er montert, skal de være lett tilgjengelig, og ett skal være plassert slik at det lett kan nås fra hovedstyreplassen på fritidsfartøyet.

5.7. *Navigasjonslys, signalfigurer og lydsignaler*

Dersom det er montert navigasjonslys, signalfigurer og lydsignaler, skal de være i samsvar med forskrift 1. desember 1975 nr. 5 om forebygging av sammenstøt på sjøen (COLREG) eller Det europeiske regelverk for innlands vannveier (CEVNI), etter hva som er relevant.

5.8 *Forebygging av utslipp og anlegg som forenkler transport av avfall inn til land*

Fritidsfartøy og vannscootere skal være bygd slik at utilsiktet utslipp av forurensende stoffer (olje, drivstoff osv.) til vannet hindres.

Et toalett som er montert i et fritidsfartøy, skal være koblet utelukkende til et anlegg med oppbevaringstank eller vannbehandlingsanlegg.

Fritidsfartøy med monterte oppbevaringstanker skal være utstyrt med en standard avløpsforbindelse slik at rør ved mottaksanlegg kan koples til fritidsfartøyets avløpsrør.

I tillegg skal rør ført gjennom skroget for toalettavfall være utstyrt med ventiler som kan sikres i lukket posisjon.

B. Grunnleggende krav til eksosutslipp fra framdriftsmotorer

Framdriftsmotorer skal oppfylle de grunnleggende kravene til eksosutslipp angitt i denne delen.

1. IDENTIFIKASJON AV FRAMDRIFTSMOTORER

- 1.1 Hver motor skal være tydelig merket med følgende opplysninger:
- motorprodusentens navn, firma eller registrerte varemerke og kontaktadresse, og dersom relevant, navnet og kontaktadressen til vedkommende som tilpasser motoren,
 - motortype, og dersom relevant motorfamilie,
 - motorens entydige serienummer,
 - CE-merking, som fastsatt i § 7.
- 1.2 Merkene nevnt i nr. 1.1, skal være holdbare i hele den normale levetiden til motoren, være lett leselig og ikke kunne fjernes. Dersom det brukes etiketter eller skilt, skal de være festet slik at festingen er holdbar i hele den normale levetiden til motoren, og etikettene/skiltene ikke kan fjernes uten at de ødelegges eller opplysningene blir uleselige.
- 1.3 Merkene skal være festet til en motordel som er nødvendig for normal drift av motoren, og som vanligvis ikke må skiftes ut i løpet av motorens levetid.
- 1.4 Merkene skal være plassert slik at de er lett synlige etter at motoren er montert med alle deler som er nødvendig for drift av motoren.

2. KRAV TIL EKSOSUTSLIPP

Framdriftsmotorer skal være utformet, konstruert og montert slik at når de er riktig montert og i normal bruk, skal utslippene ikke overskride grenseverdiene i nr. 2.1 tabell 1 og nr. 2.2 tabell 2 og 3:

- 2.1 Verdier som gjelder i henhold til § 36 (3) bokstav b og tabell 2 i nr. 2.2:

Tabell 1

(g/kWh)

Type	Karbonmonoksid $CO = A + B/P_N^n$			Hydrokarboner $HC = A + B/P_N^n$			Nitrogen- oksider NO_x	Partikler PT
	A	B	n	A	B	n		
Totakts med gnisttenning	150,0	600,0	1,0	30,0	100,0	0,75	10,0	Ikke relevant

Firetakts med gnisttenning	150,0	600,0	1,0	6,0	50,0	0,75	15,0	Ikke relevant
Kompresjonstenning	5,0	0	0	1,5	2,0	0,5	9,8	1,0

hvor A, B og n er konstanter i samsvar med tabellen, og P_N er motorens merkeeffekt i kW.

2.2 Verdier som gjelder fra 18. januar 2016:

Tabell 2

Grenseverdier for eksosutslipp for motorer med kompresjonstenning ()**

Slagvolum SV (L/syl)	Motorens nominelle effekt P_N (kW)	Partikler PT (g/kWh)	Hydrokarboner + nitrogenoksider HC + NO _x (g/kWh)
SV < 0,9	$P_N < 37$	Verdiene nevnt i tabell 1	
	$37 \leq P_N < 75^{(*)}$	0,30	4,7
	$75 \leq P_N < 3700$	0,15	5,8
$0,9 \leq SV < 1,2$	$P_N < 3700$	0,14	5,8
$1,2 \leq SV < 2,5$		0,12	5,8
$2,5 \leq SV < 3,5$		0,12	5,8
$3,5 \leq SV < 7,0$		0,11	5,8

(*) Alternativt skal motorer med kompresjonstenning med en nominell effekt på eller over 37 kW og under 75 kW, og med et slagvolum på under 0,9 l/syl, ikke overskride en grenseverdi for partikkelutslipp (PT) på 0,20 g/kWh og en grenseverdi for et kombinert HC + NO_x-utslipp på 5,8 g/kWh.

(**) En motor med kompresjonstenning skal ikke overskride en grenseverdi for karbonmonoksidutslipp (CO) på 5,0 g/kWh.

Tabell 3

Grenseverdier for eksosutslipp for motorer med gnisttenning

Type motor	Motorens nominelle effekt P_N (kW)	Karbonmonoksid CO (g/kWh)	Hydrokarboner + nitrogenoksider HC + NO _x (g/kWh)
Hekkaggregater og innenbordsmotorer	$P_N < 373$	75	5
	$373 < P_N \leq 485$	350	16
	$P_N > 485$	350	22
Utenbordsmotorer og vannscootermotorer	$P_N \leq 4,3$	$500 - (5,0 \times P_N)$	30
	$4,3 < P_N \leq 40$	$500 - (5,0 \times P_N)$	$15,7 + \left(\frac{50}{P_N^{0,9}}\right)$
	$P_N > 40$	300	$15,7 + \left(\frac{50}{P_N^{0,9}}\right)$

2.3. Prøvingssykluser:

Prøvingssykluser og vektfaktorer som skal anvendes:

Følgende krav i ISO-standard 8178-4:2007 skal brukes med hensyn til verdiene angitt i tabellen nedenfor.

For motorer med kompresjonstenning med variabel hastighet skal prøvingssyklus E1 eller E5 anvendes, eller alternativt kan prøvingssyklus E3 anvendes over 130 kW. For motorer med gnisttenning med variabel hastighet skal prøvingssyklus E4 anvendes.

Syklus E1, punkt nummer	1	2	3	4	5
Hastighet	Nominelt turtall		Mellomturtall		Lavt tomgangsturtall
Dreiemoment, %	100	75	75	50	0
Vektfaktor	0,08	0,11	0,19	0,32	0,3

Hastighet	Nominelt turtall		Mellomturtall		Lavt tomgangs-turtall
	1	2	3	4	
Syklus E3, punkt nummer	1	2	3	4	
Hastighet, %	100	91	80	63	
Effekt, %	100	75	50	25	
Vektfaktor	0,2	0,5	0,15	0,15	
Syklus E4, punkt nummer	1	2	3	4	5
Hastighet, %	100	80	60	40	Tomgang
Dreiemoment, %	100	71,6	46,5	25,3	0
Vektfaktor	0,06	0,14	0,15	0,25	0,40
Syklus E5, punkt nummer	1	2	3	4	5
Hastighet, %	100	91	80	63	Tomgang
Effekt, %	100	75	50	25	0
Vektfaktor	0,08	0,13	0,17	0,32	0,3

Teknisk kontrollorgan kan godta prøvinger utført på grunnlag av andre prøvingssykluser som angitt i en harmonisert standard, og dersom det er relevant, for motorens driftssyklus.

2.4 Anvendelse av familie av framdriftsmotor og valg av representativ framdriftsmotor

Motorprodusenten skal være ansvarlig for å definere de motorene fra sitt utvalg som skal inngå i en motorfamilie.

En representativ motor skal velges fra en motorfamilie på en slik måte at utslippsegenskapene er representative for alle motorer i den motorfamilien. Den motoren som innehar de funksjonene som forventes å gi de høyeste spesifikke utslippene (uttrykt i g/kWh) målt i den gjeldende prøvingssyklusen, bør normalt velges som den representative motoren for familien.

2.5 Prøvingsdrivstoff

Prøvingsdrivstoffet som brukes til prøving av eksosutslipp, skal oppfylle følgende kriterier:

Bensin

Egenskap	RF-02-99 Blyfri		RF-02-03 Blyfri	
	minst	høyest	minst	høyest
RON-oktantall	95	—	95	—
MON-oktantall	85	—	85	—
Tetthet ved 15 °C (kg/m ³)	748	762	740	754
Startkokepunkt (°C)	24	40	24	40
Massefraksjon av svovel (mg/kg)	—	100	—	10
Blyinnhold (mg/l)	—	5	—	5
Damptrykk etter Reid-metoden (kPa)	56	60	—	—
Damptrykk (DVPE) (kPa)	—	—	56	60

Diesel

Egenskap	RF-06-99		RF-06-03	
	minst	høyest	minst	høyest
Cetantall	52	54	52	54
Tetthet ved 15 °C (kg/m ³)	833	837	833	837
Sluttkokepunkt (°C)	—	370	—	370
Flammepunkt (°C)	55	—	55	—
Massefraksjon av svovel (mg/kg)	Skal angis	300 (50)	—	10
Massefraksjon av aske (%)	Skal angis	0,01	—	0,01

Teknisk kontrollorgan kan godta prøvinger utført på grunnlag av andre prøvingsdrivstoff som angitt i en harmonisert standard.

3. *HOLDBARHET*

Nye motorer skal, før de gjøres tilgjengelige, ledsages av en monterings- og vedlikeholdsveiledning utferdiget av motorprodusenten. Når denne veiledningen følges og motoren brukes under normale driftsvilkår skal man kunne forvente at utslippene fra motoren holder seg innenfor grenseverdiene i nr. 2.1 og 2.2 i motorens normale levetid ved normal bruk.

Informasjonen i veiledningen skal være basert på en holdbarhetsprøve som utføres av motorprodusenten under normale driftssykluser og ved kalkulasjon av slitasje/komponenttretthet.

Motorens normale levetid er som følger:

- a) For motorer med kompresjonstenning: 480 timers drift eller 10 år, avhengig av hva som inntreffer først,
- b) For innenbordsmotorer med gnisttenning eller hekkaggregater med eller uten integrert eksosanlegg:
 - i) for motorkategori $P_N \leq 373$ kW: 480 timers drift eller 10 år, avhengig av hva som inntreffer først,
 - ii) for motorer i kategori $373 < P_N \leq 485$ kW: 150 timers drift eller 3 år, avhengig av hva som inntreffer først,
 - iii) for motorkategori $P_N > 485$ kW: 50 timers drift eller 1 år, avhengig av hva som inntreffer først,
- c) for vannscootermotorer: 350 timers drift eller 5 år, avhengig av hva som inntreffer først,
- d) for utenbordsmotorer: 350 timers drift eller 10 år, avhengig av hva som inntreffer først.

4. *BRUKERHÅNDBOK*

Hver motor skal ha en brukerhåndbok på norsk eller dersom det ikke kan misforstås på svensk eller dansk.

Brukerhåndboken skal:

- a) gi nødvendige anvisninger for montering, bruk og vedlikehold for å sikre at motoren fungerer slik den skal for å oppfylle kravene i nr. 3,
- b) angi motorens effekt målt i samsvar med den harmoniserte standarden.

C. Grunnleggende krav til støyutslipp

Fritidsfartøy med innenbordsmotorer eller hekkaggregater uten integrert eksosanlegg, vannscootere og utenbordsmotorer og hekkaggregater med integrert eksosanlegg, skal oppfylle de grunnleggende kravene til støyutslipp angitt i denne delen.

1. *STØYNIVÅER*

- 1.1 Fritidsfartøy med innenbordsmotorer eller hekkaggregater uten integrert eksosanlegg, vannscootere og utenbordsmotorer og hekkaggregater med integrert eksosanlegg, skal være konstruert, bygd og montert slik at støyutslippene ikke overskrider grenseverdiene i tabellen nedenfor:

Motorens nominelle effekt (én motor) I kW	Høyeste tillatte lydtrykk = L_{pASmax} I dB
---	--

PN ≤ 10	67
10 < PN < 40	72
PN > 40	75

der P_N = motorens nominelle effekt i kW for én motor ved nominell hastighet, og L_{pASmax} = høyeste tillatte lydtrykk i dB.

For enheter med to eller flere motorer av alle motortyper kan det tillates en toleranse på 3 dB.

- 1.2 Som et alternativ til lydmålingsprøvinger, skal fritidsfartøy med innenbordsmotor eller hekkaggregat uten integrert eksosanlegg, anses å oppfylle støykravene angitt i nr. 1.1 dersom de har et Froude-tall på $\leq 1,1$ og et effekt/deplasement-forhold på ≤ 40 , og dersom motoren og eksosanlegget er montert i samsvar med motorprodusentens spesifikasjoner.
- 1.3 «Froude-tall» F_n skal beregnes ved å dele fritidsfartøyets høyeste hastighet V (m/s) med kvadratroten av vannlinjens lengde lwl (m) multiplisert med en gitt konstant for tyngdeakselerasjon, g , på $9,8 \text{ m/s}^2$,

$$F_n = \frac{V}{\sqrt{(g \times lwl)}}$$

«Effekt/deplasement-forhold» skal beregnes ved å dele motorens merkeeffekt P_N (i kW) med fritidsfartøyets deplasement D (i tonn),

$$\text{Effekt/deplasement-forhold} = \frac{P_N}{D}$$

2. BRUKERHÅNDBOK

For fritidsfartøy med innenbordsmotor eller hekkaggregat uten integrert eksosanlegg, og vannscootere, skal brukerhåndboken som kreves i henhold til del A nr. 2.5, inneholde nødvendige informasjon for å holde fritidsfartøyet og eksosanlegget i en stand som i den grad det er praktisk mulig, vil sikre samsvar med de angitte grenseverdiene for støy ved normal bruk.

For utenbordsmotorer og hekkaggregater med integrert eksosanlegg, skal brukerhåndboken som kreves i henhold til nr. 4 i del B, inneholde nødvendige anvisninger for å holde motoren i en stand som i den grad det er praktisk mulig, vil sikre samsvar med de angitte grenseverdiene for støy ved normal bruk.

3. HOLDBARHET

Bestemmelsene om holdbarhet i nr. 3 i del B skal få tilsvarende anvendelse på oppfyllelsen av kravene til støyutslipp angitt i nr. 1 i denne delen.

Vedlegg 2. Komponenter på fritidsfartøy og vannscootere

- 1) Gnistsikret utstyr for innenbords bensinmotorer, bensindrevne hekkaggregater og avlukker for bensintanker.
- 2) Innretninger for sikring av utenbordsmotorer mot å kunne starte når motoren står i gir.
- 3) Ratt, styremekanismer og kabelstyring.
- 4) Drivstofftanker beregnet til fast montering og drivstoffslanger.
- 5) Prefabrikkerte luker og lysventiler.

Vedlegg 3. Erklæring fra produsenten eller importøren av delvis ferdigbygde fritidsfartøy og vannscootere

Erklæringen fra produsenten eller importøren etablert i EØS-området nevnt i § 5 (2), skal inneholde følgende:

- a) produsentens navn og adresse,
- b) navnet og adressen til representanten for produsenten etablert i EØS-området, eller eventuelt, til den personen som er ansvarlig for å bringe fartøyet i omsetning,
- c) en beskrivelse av det delvis ferdigbygde fartøyet,
- d) en erklæring om at det delvis ferdigbygde fartøyet oppfyller de grunnleggende kravene som gjelder i dette trinnet av byggingen. Dette skal omfatte henvisninger til de relevante harmoniserte standardene som er brukt, eller henvisninger til spesifikasjonene som samsvar er erklært i henhold til på dette trinnet av byggingen samt at det delvis ferdigbygde fartøyet er beregnet på å bli fullført av enten juridisk eller fysisk person i fullt samsvar med forskriften.

Vedlegg 4. Teknisk dokumentasjon

Den tekniske dokumentasjonen nevnt i § 9 (2) og § 22 skal, i den utstrekning det er relevant for vurderingen, inneholde følgende:

- a) en generell beskrivelse av typen,
- b) konstruksjons- og produksjonstegninger, komponentlister, lister over delmontasjer, strømkretsskjemaer og andre relevante data,
- c) beskrivelser og forklaringer som er nødvendige for å forstå nevnte tegninger og lister og produktets funksjon,
- d) en liste over standardene nevnt i § 4 (2) anvendt delvis eller i sin helhet, og en beskrivelse av løsninger som er valgt for å oppfylle de grunnleggende kravene når standardene nevnt i § 4 (2) ikke er anvendt,
- e) resultater fra konstruksjonsberegninger, gjennomførte kontroller og andre relevante data,
- f) prøvingsrapporter, eller beregninger særlig om stabilitet i samsvar med vedlegg 1 del A nr. 3.2, og om oppdrift i samsvar med nr. 3.3,
- g) prøvingsrapporter om eksosutslipp som dokumenterer samsvar med vedlegg 1 del B nr. 2,
- h) prøvingsrapporter om støyutslipp som dokumenterer samsvar med vedlegg 1 del C nr. 1.

Vedlegg 5. Intern produksjonskontroll (modul A)

1. Intern produksjonskontroll er den framgangsmåten for samsvars vurdering der produsenten oppfylder forpliktelsene fastsatt i nr. 2, 3 og 4 og sikrer og erklærer som eneansvarlig at de berørte produktene oppfylder de kravene i forskriften som gjelder for dem.

2. *Teknisk dokumentasjon*

Produsenten skal utarbeide den tekniske dokumentasjonen. Dokumentasjonen skal gjøre det mulig å vurdere om produktet er i samsvar med de relevante kravene, og skal omfatte en tilfredsstillende analyse og vurdering av risikoen. Den tekniske dokumentasjonen skal inneholde en beskrivelse av de gjeldende kravene og skal, i den grad det er relevant for vurderingen, omfatte produktets konstruksjon, produksjon og virkemåte. Den tekniske dokumentasjonen skal, der det er relevant, minst inneholde

- en generell beskrivelse av produktet,
- konstruksjons- og produksjonstegninger, komponentlister, lister over delmontasjer, strømkretsskjemaer osv.,
- beskrivelser og forklaringer som er nødvendige for å forstå nevnte tegninger og lister og hvordan produktet virker,
- en liste over de harmoniserte standardene og/eller andre relevante tekniske spesifikasjoner som det er offentliggjort henvisninger til i *Den europeiske unions tidende*, anvendt delvis eller i sin helhet, og beskrivelser av de løsninger som er valgt for å oppfylle de grunnleggende kravene i forskriften når disse harmoniserte standardene ikke er anvendt. I tilfeller der harmoniserte standarder er anvendt delvis, skal det i den tekniske dokumentasjonen angis hvilke deler som er anvendt,
- resultatene av konstruksjonsberegninger, undersøkelser osv.,
- prøvingsrapporter.

3. *Produksjon*

Produsenten skal treffe alle nødvendige tiltak, slik at produksjonsprosessen og overvåkingen av den sikrer at de produserte produktene er i samsvar med den tekniske dokumentasjonen omhandlet i nr. 2, og oppfylder de kravene i forskriften som gjelder for dem.

4. *Samsvarsmerking og samsvarserklæring*

4.1. Produsenten skal påføre den nødvendige samsvarsmerkingen som angitt i forskriften på hvert enkelt produkt som oppfylder gjeldende krav i forskriften.

4.2. Produsenten skal utarbeide en skriftlig samsvarserklæring for en produktmodell og kunne stille den og den tekniske dokumentasjonen til rådighet for de nasjonale myndigheter i ti år etter at produktet er brakt i omsetning. I samsvarserklæringen skal det angis hvilket produkt den er utarbeidet for.

En kopi av samsvarserklæringen skal på anmodning gjøres tilgjengelig for vedkommende myndigheter.

5. *Representant*

Produsentens forpliktelser i henhold til nr. 4 kan på dennes vegne og ansvar oppfylles av produsentens representant, forutsatt at dette er angitt i fullmakten.

Vedlegg 6. Intern produksjonskontroll og overvåket produktprøving (modul A1)

1. Intern produksjonskontroll og overvåket produktprøving er den framgangsmåten for samsvars vurdering der produsenten oppfylder forpliktelsene fastsatt i nr. 2, 3, 4 og 5 og sikrer og erklærer som eneansvarlig at de berørte produktene oppfylder de kravene i forskriften som gjelder for dem.
2. *Teknisk dokumentasjon*

Produsenten skal utarbeide den tekniske dokumentasjonen. Dokumentasjonen skal gjøre det mulig å vurdere om produktet er i samsvar med de relevante kravene, og skal omfatte en tilfredsstillende analyse og vurdering av risikoen.

Den tekniske dokumentasjonen skal inneholde en beskrivelse av de gjeldende kravene og skal, i den grad det er relevant for vurderingen, omfatte produktets konstruksjon, produksjon og virkemåte. Den tekniske dokumentasjonen skal, der det er relevant, minst inneholde

 - en generell beskrivelse av produktet,
 - konstruksjons- og produksjonstegninger, komponentlister, lister over delmontasjer, strømkretsskjemaer osv.,
 - beskrivelser og forklaringer som er nødvendige for å forstå nevnte tegninger og lister og hvordan produktet virker,
 - en liste over de harmoniserte standardene og/eller andre relevante tekniske spesifikasjoner som det er offentliggjort henvisninger til i *Den europeiske unions tidende*, anvendt delvis eller i sin helhet, og beskrivelser av de løsninger som er valgt for å oppfylle de grunnleggende kravene i forskriften når disse harmoniserte standardene ikke er anvendt. I tilfeller der harmoniserte standarder er anvendt delvis, skal det i den tekniske dokumentasjonen angis hvilke deler som er anvendt,
 - resultatene av konstruksjonsberegninger, undersøkelser osv.,
 - prøvingsrapporter.
3. *Produksjon*

Produsenten skal treffe alle nødvendige tiltak, slik at produksjonsprosessen og overvåkingen av den sikrer at de produserte produktene er i samsvar med den tekniske dokumentasjonen omhandlet i nr. 2, og oppfylder de kravene i forskriften som gjelder for dem.
4. *Produktkontroller*

For hvert enkelt produsert produkt skal produsenten eller noen på produsentens vegne utføre én eller flere prøvinger av én eller flere bestemte sider ved produktet, for å kontrollere at produktet er i samsvar med de tilsvarende kravene i forskriften. Etter produsentens valg kan prøvingene utføres under ansvar av et teknisk kontrollorgan valgt av produsenten.

Dersom prøvingene utføres av et teknisk kontrollorgan, skal produsenten, på teknisk kontrollorgan sitt ansvar, påføre teknisk kontrollorgan sitt identifikasjonsnummer under produksjonsprosessen.
5. *Samsvarsmerking og samsvarserklæring*
 - 5.1. Produsenten skal påføre den nødvendige samsvarsmerkingen som angitt i forskriften på hvert enkelt produkt som oppfylder gjeldende krav i forskriften.
 - 5.2. Produsenten skal utarbeide en skriftlig samsvarserklæring for en produktmodell og kunne stille den og den tekniske dokumentasjonen til rådighet for de nasjonale myndigheter i ti år etter at produktet er brakt i omsetning. I samsvarserklæringen skal det angis hvilket produkt den er utarbeidet for.

En kopi av samsvarserklæringen skal på anmodning gjøres tilgjengelig for vedkommende myndigheter.

6. *Representant*

Produsentens forpliktelser i henhold til nr. 5 kan på dennes vegne og ansvar oppfylles av produsentens representant, forutsatt at dette er angitt i fullmakten.

Vedlegg 7. Tilleggskrav som gjelder dersom intern produksjonskontroll og overvåket produktprøving angitt i modul A1 brukes

Konstruksjon og produksjon

På ett eller flere fritidsfartøy eller vannscootere som er representative for produsentens produksjon, skal én eller flere av følgende prøvinger, tilsvarende beregning eller kontroll utføres av produsenten eller på hans vegne.

- a) stabilitetsprøving i samsvar med vedlegg 1 del A nr. 3.2.
- b) prøving av oppdriftsegenskaper i samsvar med vedlegg 1 del A nr. 3.2.

Støyutslipp

For fritidsfartøy utstyrt med innenbordsmotor eller hekkaggregat uten integrert eksosanlegg, og for vannscootere, skal på ett eller flere fartøy som er representative for produsentens produksjon, støyutslippsprøvinger definert i vedlegg 1 del C, utføres av fartøyprodusentene eller på vegne av denne, under ansvar av et teknisk kontrollorgan valgt av produsenten.

For utenbordsmotorer og hekkaggregater med integrert eksosanlegg, og på én eller flere motorer i hver motorfamilie som er representative for motorprodusentens produksjon, skal støyutslippsprøvinger definert i vedlegg 1 del C, utføres av motorprodusentene eller på vegne av denne, under ansvar av et teknisk kontrollorgan valgt av produsenten.

Dersom mer enn én motor i en motorfamilie prøves, skal den statistiske metoden beskrevet i vedlegg 18, anvendes for å sikre at utvalget oppfyller kravene til samsvar.

Vedlegg 8. EF-typeprøving (modul B)

1. EF-typeprøving er den delen av framgangsmåten for samsvarsvurdering der et teknisk kontrollorgan undersøker den tekniske konstruksjonen av et produkt og kontrollerer og bekrefter at den tekniske konstruksjonen oppfyller de kravene i forskriften som gjelder for det.
2. EF-typeprøving skal utføres ved vurdering av egnetheten til den tekniske konstruksjonen av produktet ved undersøkelse av den tekniske dokumentasjonen og underlagsdokumentasjonen omhandlet i nr. 3 samt undersøkelse av eksemplarer som er representative for den planlagte produksjonen, av én eller flere viktige deler av produktet (kombinasjon av produksjonstype og konstruksjonstype).
3. Produsenten skal inngi en søknad om EF-typeprøving til ett teknisk kontrollorgan etter eget valg.
Søknaden skal inneholde:
 - produsentens navn og adresse samt representantens navn og adresse dersom denne har inngitt søknaden,
 - en skriftlig erklæring om at samme søknad ikke er inngitt til et annet teknisk kontrollorgan,
 - den tekniske dokumentasjonen. Den tekniske dokumentasjonen skal gjøre det mulig å vurdere om produktet er i samsvar med gjeldende krav i forskriften, og skal omfatte en tilfredsstillende analyse og vurdering av risikoen. Den tekniske dokumentasjonen skal

inneholde en beskrivelse av de gjeldende kravene og skal, i den grad det er relevant for vurderingen, omfatte produktets konstruksjon, produksjon og virkemåte. Den tekniske dokumentasjonen skal, der det er relevant, minst inneholde

- en generell beskrivelse av produktet,
- konstruksjons- og produksjonstegninger, komponentlister, lister over delmontasjer, strømkretsskjemaer osv.,
- beskrivelser og forklaringer som er nødvendige for å forstå nevnte tegninger og lister og hvordan produktet virker,
- en liste over de harmoniserte standardene og/eller andre relevante tekniske spesifikasjoner som det er offentliggjort henvisninger til i *Den europeiske unions tidende*, anvendt delvis eller i sin helhet, og beskrivelser av de løsninger som er valgt for å oppfylle de grunnleggende kravene i forskriften når disse harmoniserte standardene ikke er anvendt. I tilfeller der harmoniserte standarder er anvendt delvis, skal det i den tekniske dokumentasjonen angis hvilke deler som er anvendt,
- resultatene av konstruksjonsberegninger, undersøkelser osv.,
- prøvingsrapporter,
- eksemplarer som er representative for den planlagte produksjonen. Teknisk kontrollorgan kan anmode om ytterligere eksemplarer dersom det er nødvendig for å kunne gjennomføre prøvingsprogrammet,
- underlagsdokumentasjon som viser at den tekniske konstruksjonen er tilfredsstillende. I underlagsdokumentasjonen skal alle dokumenter som er anvendt, angis, særlig dersom de relevante harmoniserte standardene og/eller tekniske spesifikasjonene ikke er anvendt i sin helhet. Underlagsdokumentasjonen skal om nødvendig omfatte resultater av prøvinger som er utført av produsentens egnede laboratorium, eller et annet prøvingslaboratorium på vegne av produsenten og på produsentens ansvar.

4. Teknisk kontrollorgan skal

for produktet:

4.1. undersøke den tekniske dokumentasjonen og underlagsdokumentasjonen for å vurdere om produktets tekniske konstruksjon er tilfredsstillende,

for prøveeksemplarene:

4.2. kontrollere at prøveeksemplarene er produsert i samsvar med den tekniske dokumentasjonen, og fastslå hvilke deler som er konstruert i samsvar med gjeldende bestemmelser i de relevante harmoniserte standardene og/eller tekniske spesifikasjonene, samt hvilke deler som er konstruert uten at gjeldende bestemmelser i de nevnte standardene er blitt anvendt,

4.3. utføre eller få utført egnede undersøkelser og prøvinger for, i de tilfeller der produsenten har valgt å anvende løsningene i de relevante harmoniserte standardene og/eller tekniske spesifikasjonene, å kontrollere om disse løsningene er anvendt korrekt,

4.4. utføre eller få utført egnede undersøkelser og prøvinger for i de tilfeller der løsningene i de relevante harmoniserte standardene og/eller tekniske spesifikasjonene ikke er anvendt, å kontrollere om de løsningene som produsenten har valgt, oppfyller de tilsvarende grunnleggende kravene i forskriften,

4.5. avtale med produsenten hvor undersøkelsene og prøvingene skal utføres.

5. Teknisk kontrollorgan skal utarbeide en vurderingsrapport om hvilke tiltak som er truffet i henhold til nr. 4, samt resultatene av dem. Uten at det berører teknisk kontrollorgans plikter overfor myndighetene som har utpekt teknisk kontrollorgan, skal teknisk kontrollorgan helt eller delvis offentliggjøre innholdet i denne rapporten bare med produsentens samtykke.
6. Dersom typen oppfyller kravene i forskriften som får anvendelse på det berørte produktet, skal teknisk kontrollorgan utstede et EF-typeprøvingssertifikat til produsenten. Sertifikatet skal inneholde produsentens navn og adresse, konklusjonene fra undersøkelsen, eventuelle vilkår for sertifikatets gyldighet og de nødvendige data for identifikasjon av den godkjente typen. Sertifikatet kan ha ett eller flere vedlegg.

Sertifikatet og dets vedlegg skal inneholde alle opplysninger som er nødvendige for å vurdere om de produserte produktene er i samsvar med den undersøkte typen, og for å kontrollere produkter under bruk.

Dersom typen ikke oppfyller gjeldende krav i forskriften, skal teknisk kontrollorgan nekte å utstede et EF-typeprøvingssertifikat, underrette søkeren om dette og gi en detaljert begrunnelse for avslaget.
7. Teknisk kontrollorgan skal holde seg underrettet om alle endringer i det allment anerkjente nåværende utviklingstrinn i teknikken som tyder på at den godkjente typen ikke lenger oppfyller gjeldende krav i forskriften, og bestemme om slike endringer krever ytterligere undersøkelser. Dersom det er tilfellet, skal teknisk kontrollorgan underrette produsenten om dette.

Produsenten skal underrette teknisk kontrollorgan som oppbevarer den tekniske dokumentasjonen med hensyn til EF-typeprøvingssertifikatet, om alle endringer av den godkjente typen som kan påvirke produktets samsvar med de grunnleggende kravene i forskriften eller vilkårene for sertifikatets gyldighet. Slike endringer krever ytterligere godkjenning i form av et tillegg til det opprinnelige EF-typeprøvingssertifikatet.
8. Hvert teknisk kontrollorgan skal underrette myndigheten som utpeker tekniske kontrollorgan om de EF-typeprøvingssertifikatene og/eller eventuelle tillegg til disse som det har utstedt eller trukket tilbake, og skal regelmessig eller på anmodning stille til rådighet for myndigheten listen over sertifikater og/eller eventuelle tillegg til disse som er avslått, midlertidig opphevet eller på annen måte begrenset.

Hvert teknisk kontrollorgan skal underrette de andre teknisk kontrollorganene om EF-typeprøvingssertifikatene og/eller eventuelle tillegg til disse som de har avslått, trukket tilbake, midlertidig opphevet eller på annen måte begrenset, og på anmodning om de sertifikater og/eller tillegg til disse som det har utstedt.

Markedstilsynsmyndighetene og de andre teknisk kontrollorganene kan på anmodning få en kopi av EF-typeprøvingssertifikatene og/eller tilleggene til disse. På anmodning kan markedstilsynsmyndighetene få en kopi av den tekniske dokumentasjonen og resultatene av undersøkelsene utført av teknisk kontrollorgan. Teknisk kontrollorgan skal oppbevare en kopi av EF-typeprøvingssertifikatet med vedlegg og tillegg samt de tekniske data, herunder den dokumentasjonen som er lagt fram av produsenten, fram til utløpet av sertifikatets gyldighetsperiode.
9. Produsenten skal kunne stille en kopi av EF-typeprøvingssertifikatet med vedlegg og tillegg samt den tekniske dokumentasjonen til rådighet for de nasjonale myndigheter i ti år etter at produktet er brakt i omsetning.
10. Produsentens representant kan inngi søknaden omhandlet i nr. 3 og oppfylle forpliktelsene

nevnt i nr. 7 og 9, forutsatt at dette er angitt i fullmakten.

Vedlegg 9. Typesamsvar på grunnlag av intern produksjonskontroll (modul C)

1. Typesamsvar på grunnlag av intern produksjonskontroll er den delen av framgangsmåten for samsvarsvurdering der produsenten oppfyller forpliktelsene fastsatt i nr. 2 og 3 og sikrer og erklærer at de berørte produktene er i samsvar med typen beskrevet i EF-typeprøvingssertifikatet og oppfyller de kravene i forskriften som gjelder for dem.
2. *Produksjon*
Produsenten skal treffe alle nødvendige tiltak, slik at produksjonsprosessen og overvåkingen av den sikrer at de produserte produktene er i samsvar med den godkjente typen beskrevet i EF-typeprøvingssertifikatet, og oppfyller de kravene i forskriften som gjelder for dem.
3. *Samsvarsmerking og samsvarserklæring*
 - 3.1 Produsenten skal påføre den nødvendige samsvarsmerkingen som angitt i forskriften på hvert enkelt produkt som er i samsvar med typen beskrevet i EF-typeprøvingssertifikatet og som oppfyller gjeldende krav i forskriften.
 - 3.2 Produsenten skal utarbeide en skriftlig samsvarserklæring for en produktmodell og kunne stille den til rådighet for de nasjonale myndigheter i ti år etter at produktet er brakt i omsetning. I samsvarserklæringen skal det angis hvilken produktmodell den er utarbeidet for.
En kopi av samsvarserklæringen skal på anmodning gjøres tilgjengelig for vedkommende myndigheter.
4. *Representant*
Produsentens forpliktelser i henhold til nr. 3 kan på dennes vegne og ansvar oppfylles av produsentens representant, forutsatt at dette er angitt i fullmakten.

Vedlegg 10. Ytterligere framgangsmåte som skal anvendes ved typesamsvar på grunnlag av intern produksjonskontroll (modul C)

I tilfellene nevnt i § 21 fjerde ledd, skal dersom kvalitetsnivået synes utilfredsstillende, følgende framgangsmåte anvendes:

En motor tas fra serien og gjennomgår prøvingen beskrevet i vedlegg 1 del B.

Prøvingsmotoren skal være innkjørt, delvis eller helt, i samsvar med produsentens spesifikasjoner. Dersom de spesifikke eksosutslippene fra motoren som er tatt fra serien, overskrider grenseverdiene i samsvar med vedlegg 1 del B, kan produsenten be om at det foretas målinger på et utvalg av motorer tatt fra serien, også motoren som opprinnelig ble tatt. For å sikre at utvalget av motorer oppfyller kravene i forskriften, skal den statistiske metoden beskrevet i vedlegg 18, anvendes.

Vedlegg 11. Typesamsvar på grunnlag av intern produksjonskontroll og overvåket produktprøving (modul C1)

1. Typesamsvar på grunnlag av intern produksjonskontroll og overvåket produktprøving er den delen av framgangsmåten for samsvarsvurdering der produsenten oppfyller forpliktelsene fastsatt i nr. 2, 3 og 4 og sikrer og erklærer som eneansvarlig at de berørte produktene er i samsvar med typen beskrevet i EF-typeprøvingssertifikatet og oppfyller de kravene i forskriften som gjelder for dem.

2. Produksjon

Produsenten skal treffe alle nødvendige tiltak, slik at produksjonsprosessen og overvåkingen av den sikrer at de produserte produktene er i samsvar med typen beskrevet i EF-typeprøvingssertifikatet og oppfyller de kravene i forskriften som gjelder for dem.

3. Produktkontroller

For hvert produsert produkt skal produsenten eller noen på produsentens vegne utføre én eller flere prøvinger av én eller flere bestemte sider ved produktet, for å kontrollere at produktet er i samsvar med de tilsvarende kravene i forskriften. Etter produsentens valg kan prøvingene utføres under ansvar av et teknisk kontrollorgan valgt av produsenten.

Dersom prøvingene utføres av et teknisk kontrollorgan, skal produsenten, på teknisk kontrollorgan sitt ansvar, påføre teknisk kontrollorgan sitt identifikasjonsnummer under produksjonsprosessen.

4. Samsvarsmerking og samsvarserklæring

4.1. Produsenten skal påføre den nødvendige samsvarsmerkingen som angitt i forskriften på hvert enkelt produkt som er i samsvar med typen beskrevet i EF-typeprøvingssertifikatet og som oppfyller gjeldende krav i forskriften.

4.2. Produsenten skal utarbeide en skriftlig samsvarserklæring for en produktmodell og kunne stille den til rådighet for de nasjonale myndigheter i ti år etter at produktet er brakt i omsetning. I samsvarserklæringen skal det angis hvilken produktmodell den er utarbeidet for.

En kopi av samsvarserklæringen skal på anmodning gjøres tilgjengelig for vedkommende myndigheter.

5. Representant

Produsentens forpliktelser i henhold til nr. 4 kan på dennes vegne og ansvar oppfylles av produsentens representant, forutsatt at dette er angitt i fullmakten.

Vedlegg 12. Typesamsvar på grunnlag av kvalitetssikring av produksjonsprosessen (modul D)

1. Typesamsvar på grunnlag av kvalitetssikring av produksjonsprosessen er den delen av framgangsmåten for samsvarsvurdering der produsenten oppfyller forpliktelsene fastsatt i nr. 2 og 5 og sikrer og erklærer som eneansvarlig at de berørte produktene er i samsvar med typen beskrevet i EF-typeprøvingssertifikatet og oppfyller de kravene i forskriften som gjelder for dem.

2. Produksjon

Produsenten skal anvende et godkjent kvalitetssystem som angitt i nr. 3 for produksjon samt inspeksjon og prøving av ferdige produkter, og skal være underlagt tilsynet omhandlet i nr. 4.

3. Kvalitetssystem

3.1. Produsenten skal inngi en søknad om vurdering av kvalitetssystemet for de berørte produktene til et teknisk kontrollorgan etter eget valg.

Søknaden skal inneholde:

- produsentens navn og adresse samt representantens navn og adresse dersom denne har inngitt søknaden,
- en skriftlig erklæring om at samme søknad ikke er inngitt til et annet teknisk kontrollorgan,
- alle opplysninger av betydning for den planlagte produktkategorien,

- dokumentasjon for kvalitetssystemet, og
- den tekniske dokumentasjonen for den godkjente typen og en kopi av EF-typeprøvingssertifikatet.

3.2. Kvalitetssystemet skal sikre at produktene er i samsvar med typen beskrevet i EF-typeprøvingssertifikatet og oppfyller de kravene i forskriften som gjelder for dem.

Alle elementer, krav og bestemmelser som produsenten har tatt hensyn til, skal være dokumentert på en systematisk og oversiktlig måte i form av skriftlige retningslinjer, framgangsmåter og instruksjoner. Dokumentasjonen for kvalitetssystemet skal gjøre det mulig å tolke kvalitetssystemets programmer, planer, håndbøker og registre på en ensartet måte.

Den skal særlig inneholde en tilstrekkelig beskrivelse av

- kvalitetsmål og organisasjonsstruktur samt ledelsens ansvar og myndighet med hensyn til produktkvalitet,
- teknikker for produksjon, kvalitetskontroll og kvalitetssikring samt prosesser og systematiske tiltak som benyttes,
- undersøkelser og prøvinger som skal utføres før, under og etter produksjonen, samt hvor ofte de vil bli utført,
- kvalitetsregistre, for eksempel inspeksjonsrapporter, prøvings- og kalibreringsdata, rapporter om personalets kvalifikasjoner osv.,
- midler til å føre tilsyn med at den produktkvalitet som kreves, oppnås, og at kvalitetssystemet virker effektivt.

3.3. Teknisk kontrollorgan skal vurdere kvalitetssystemet for å fastslå om det oppfyller kravene nevnt i nr. 3.2.

Det skal forutsette at de delene av kvalitetssystemet som er i samsvar med tilsvarende spesifikasjoner i den nasjonale standarden som gjennomfører den relevante harmoniserte standarden, og/eller de tekniske spesifikasjonene, oppfyller disse kravene.

I tillegg til erfaring med kvalitetsstyringssystemer skal revisjonsgruppen ha minst ett medlem med erfaring innenfor vurdering av det aktuelle produktområde og den berørte produktteknologi samt kunnskap om gjeldende krav i forskriften. Revisjonen skal omfatte et vurderingsbesøk på produsentens anlegg. Revisjonsgruppen skal gjennomgå den tekniske dokumentasjonen omhandlet i nr. 3.1 femte strekpunkt for å kontrollere produsentens evne til å sette seg inn i gjeldende krav i forskriften og til å gjennomføre nødvendige undersøkelser for å sikre at produktet er i samsvar med disse kravene.

Produsenten skal underrettes om vedtaket. Underretningen skal inneholde konklusjonene fra undersøkelsen og et begrunnet vurderingsvedtak.

3.4. Produsenten skal påta seg å oppfylle forpliktelsene som følger av kvalitetssystemet slik det er godkjent, og å vedlikeholde det slik at det fortsatt virker hensiktsmessig og effektivt.

3.5. Produsenten skal holde teknisk kontrollorgan som godkjente kvalitetssystemet, underrettet om enhver planlagt endring av kvalitetssystemet.

Teknisk kontrollorgan skal vurdere de foreslåtte endringene og avgjøre om det endrede kvalitetssystemet fortsatt vil oppfylle kravene nevnt i nr. 3.2, eller om en ny vurdering er nødvendig.

Produsenten skal underrettes om vedtaket. Underretningen skal inneholde konklusjonene fra undersøkelsen og et begrunnet vurderingsvedtak.

4. Tilsyn under ansvar av teknisk kontrollorgan

4.1. Formålet med tilsynet er å sikre at produsenten oppfyller forpliktelsene som følger av det

godkjente kvalitetssystemet.

- 4.2. Produsenten skal gi teknisk kontrollorgan adgang til å inspisere steder der produksjon, inspeksjon, prøving og lagring finner sted, og gi det alle nødvendige opplysninger, særlig
 - dokumentasjon for kvalitetssystemet,
 - kvalitetsregistre, for eksempel inspeksjonsrapporter, prøvings- og kalibreringsdata, rapporter om personalets kvalifikasjoner osv.
- 4.3. Teknisk kontrollorgan skal utføre regelmessig revisjon for å sikre at produsenten vedlikeholder og anvender kvalitetssystemet, og det skal framlegge en revisjonsrapport for produsenten.
- 4.4. Teknisk kontrollorgan kan dessuten avlegge uanmeldte besøk hos produsenten. Ved slike besøk kan teknisk kontrollorgan om nødvendig utføre eller få utført produktprøvinger for å kontrollere at kvalitetssystemet virker korrekt. Teknisk kontrollorgan skal gi produsenten en rapport om besøket samt en prøvingsrapport dersom det er utført prøvinger.

5. *Samsvarsmerking og samsvarserklæring*

- 5.1. Produsenten skal påføre den nødvendige samsvarsmerkingen som angitt i forskriften og, under ansvar av teknisk kontrollorgan nevnt i nr. 3.1, sistnevntes identifikasjonsnummer på hvert enkelt produkt som er i samsvar med typen beskrevet i EF-typeprøvingssertifikatet og som oppfyller gjeldende krav i forskriften.
- 5.2. Produsenten skal utarbeide en skriftlig samsvarserklæring for hver produktmodell og kunne stille den til rådighet for de nasjonale myndigheter i ti år etter at produktet er brakt i omsetning. I samsvarserklæringen skal det angis hvilken produktmodell den er utarbeidet for.
En kopi av samsvarserklæringen skal på anmodning gjøres tilgjengelig for vedkommende myndigheter.
6. Produsenten skal i minst ti år etter at produktet er brakt i omsetning, kunne stille følgende til rådighet for de nasjonale myndigheter:
 - dokumentasjonen nevnt i nr. 3.1,
 - endringen nevnt i nr. 3.5, som godkjent,
 - vedtakene og rapportene fra teknisk kontrollorgan nevnt i nr. 3.5, 4.3 og 4.4.
7. Hvert teknisk kontrollorgan skal underrette myndigheten som utpeker tekniske kontrollorgan om de godkjenninger av kvalitetssystemer som er utstedt eller trukket tilbake, og skal regelmessig eller på anmodning stille til rådighet for myndigheten listen over godkjenninger av kvalitetssystemer som er avslått, midlertidig opphevet eller på annen måte begrenset.
Hvert teknisk kontrollorgan skal underrette de andre teknisk kontrollorganene om godkjenninger av kvalitetssystemer som er avslått, midlertidig opphevet, trukket tilbake eller på annen måte begrenset, og på anmodning om de godkjenningene av kvalitetssystemer som det har utstedt.
8. *Representant*
Produsentens forpliktelser i henhold til nr. 3.1, 3.5, 5 og 6 kan på dennes vegne og ansvar oppfylles av produsentens representant, forutsatt at dette er angitt i fullmakten.

Vedlegg 13. Typesamsvar på grunnlag av kvalitetssikring av produkter (modul E)

1. Typesamsvar på grunnlag av kvalitetssikring av produkter er den delen av framgangsmåten for samsvarsvurdering der produsenten oppfyller forpliktelsene fastsatt i nr. 2 og 5 og sikrer og erklærer som eneansvarlig at de berørte produktene er i samsvar med typen beskrevet i EF-typeprøvingssertifikatet og oppfyller de kravene i forskriften som gjelder for dem.

2. Produksjon

Produsenten skal anvende et godkjent kvalitetssystem som angitt i nr. 3 for inspeksjon og prøving av ferdige produkter og skal være underlagt tilsynet omhandlet i nr. 4.

3. Kvalitetssystem

3.1. Produsenten skal inngi en søknad om vurdering av kvalitetssystemet for de berørte produktene til et teknisk kontrollorgan etter eget valg.

Søknaden skal inneholde

- produsentens navn og adresse samt representantens navn og adresse dersom denne har inngitt søknaden,
- en skriftlig erklæring om at samme søknad ikke er inngitt til et annet teknisk kontrollorgan,
- alle opplysninger av betydning for den planlagte produktkategorien,
- dokumentasjon for kvalitetssystemet, og
- den tekniske dokumentasjonen for den godkjente typen og en kopi av EF-typeprøvingssertifikatet.

3.2. Kvalitetssystemet skal sikre at produktene er i samsvar med typen beskrevet i EF-typeprøvingssertifikatet og oppfyller gjeldende krav i forskriften.

Alle elementer, krav og bestemmelser som produsenten har tatt hensyn til, skal være dokumentert på en systematisk og oversiktlig måte i form av skriftlige retningslinjer, framgangsmåter og instruksjoner. Dokumentasjonen for kvalitetssystemet skal gjøre det mulig å tolke kvalitetssystemets programmer, planer, håndbøker og registre på en ensartet måte.

Den skal særlig inneholde en tilstrekkelig beskrivelse av

- kvalitetsmål og organisasjonsstruktur samt ledelsens ansvar og myndighet med hensyn til produktkvalitet,
- undersøkelser og prøvinger som skal utføres etter selve produksjonen,
- kvalitetsregistre, for eksempel inspeksjonsrapporter, prøvings- og kalibreringsdata, rapporter om personalets kvalifikasjoner osv.,
- midler til å føre tilsyn med at kvalitetssystemet virker effektivt.

3.3. Teknisk kontrollorgan skal vurdere kvalitetssystemet for å fastslå om det oppfyller kravene nevnt i nr. 3.2.

Det skal forutsette at de delene av kvalitetssystemet som er i samsvar med tilsvarende spesifikasjoner i den nasjonale standarden som gjennomfører den relevante harmoniserte standarden, og/eller den tekniske spesifikasjonen, oppfyller disse kravene.

I tillegg til erfaring med kvalitetsstyringssystemer skal revisjonsgruppen ha minst ett medlem med erfaring innenfor vurdering av det aktuelle produktområde og den berørte produktteknologi samt kunnskap om gjeldende krav i forskriften. Revisjonen skal omfatte et vurderingsbesøk på produsentens anlegg. Revisjonsgruppen skal gjennomgå den tekniske dokumentasjonen omhandlet i nr. 3.1 femte strekpunkt for å kontrollere produsentens evne til å sette seg inn i gjeldende krav i forskriften og til å gjennomføre nødvendige undersøkelser for å sikre at produktet er i samsvar med disse kravene.

Produsenten skal underrettes om vedtaket. Underretningen skal inneholde konklusjonene fra undersøkelsen og et begrunnet vurderingsvedtak.

3.4. Produsenten skal påta seg å oppfylle forpliktelsene som følger av kvalitetssystemet slik det er godkjent, og å vedlikeholde det slik at det fortsatt virker hensiktsmessig og effektivt.

3.5. Produsenten skal holde teknisk kontrollorgan som godkjente kvalitetssystemet, underrettet om enhver planlagt endring av kvalitetssystemet.

Teknisk kontrollorgan skal vurdere de foreslåtte endringene og avgjøre om det endrede kvalitetssystemet fortsatt vil oppfylle kravene nevnt i nr. 3.2, eller om en ny vurdering er nødvendig.

Produsenten skal underrettes om vedtaket. Underretningen skal inneholde konklusjonene fra undersøkelsen og et begrunnet vurderingsvedtak.

4. *Tilsyn under ansvar av teknisk kontrollorgan*

4.1. Formålet med tilsynet er å sikre at produsenten oppfylder forpliktelsene som følger av det godkjente kvalitetssystemet.

4.2. Produsenten skal gi teknisk kontrollorgan adgang til å inspisere steder der produksjon, inspeksjon, prøving og lagring finner sted, og gi det alle nødvendige opplysninger, særlig

- dokumentasjon for kvalitetssystemet,
- kvalitetsregistre, for eksempel inspeksjonsrapporter, prøvings- og kalibreringsdata, rapporter om personalets kvalifikasjoner osv.

4.3. Teknisk kontrollorgan skal utføre regelmessig revisjon for å sikre at produsenten vedlikeholder og anvender kvalitetssystemet, og det skal framlegge en revisjonsrapport for produsenten.

4.4. Teknisk kontrollorgan kan dessuten avlegge uanmeldte besøk hos produsenten. Ved slike besøk kan teknisk kontrollorgan om nødvendig utføre eller få utført produktprøvinger for å kontrollere at kvalitetssystemet virker korrekt. Teknisk kontrollorgan skal gi produsenten en rapport om besøket samt en prøvingsrapport dersom det er utført prøvinger.

5. *Samsvarsmerking og samsvarserklæring*

5.1. Produsenten skal påføre den nødvendige samsvarsmerkingen som angitt i forskriften og, under ansvar av teknisk kontrollorgan nevnt i nr. 3.1, sistnevntes identifikasjonsnummer på hvert enkelt produkt som er i samsvar med typen beskrevet i EF-typeprøvingssertifikatet og som oppfylder gjeldende krav i forskriften.

5.2. Produsenten skal utarbeide en skriftlig samsvarserklæring for hver produktmodell og kunne stille den til rådighet for de nasjonale myndigheter i ti år etter at produktet er brakt i omsetning. I samsvarserklæringen skal det angis hvilken produktmodell den er utarbeidet for.

En kopi av samsvarserklæringen skal på anmodning gjøres tilgjengelig for vedkommende myndigheter.

6. Produsenten skal i minst ti år etter at produktet er brakt i omsetning, kunne stille følgende til rådighet for de nasjonale myndigheter:

- dokumentasjonen nevnt i nr. 3.1,
- endringen nevnt i nr. 3.5, som godkjent,
- vedtakene og rapportene fra teknisk kontrollorgan nevnt i nr. 3.5, 4.3 og 4.4.

7. Hvert teknisk kontrollorgan skal underrette myndigheten som utpeker tekniske kontrollorgan om de godkjenninger av kvalitetssystemer som er utstedt eller trukket tilbake, og skal regelmessig eller på anmodning stille til rådighet for myndigheten listen over godkjenninger av kvalitetssystemer som er avslått, midlertidig opphevet eller på annen måte begrenset.
Hvert teknisk kontrollorgan skal underrette de andre teknisk kontrollorganene om godkjenninger av kvalitetssystemer som er avslått, midlertidig opphevet eller trukket tilbake, og på anmodning om de godkjenningene av kvalitetssystemer som det har utstedt.
8. *Representant*
Produsentens forpliktelser i henhold til nr. 3.1, 3.5, 5 og 6 kan på dennes vegne og ansvar oppfylles av produsentens representant, forutsatt at dette er angitt i fullmakten.

Vedlegg 14. Typesamsvar på grunnlag av produktverifisering (modul F)

1. Typesamsvar på grunnlag av produktverifisering er den delen av framgangsmåten for samsvarsvurdering der produsenten oppfylder forpliktelsene fastsatt i nr. 2, 5.1 og 6 og sikrer og erklærer som eneansvarlig at de berørte produktene, som er omfattet av bestemmelsene i nr. 3, er i samsvar med typen beskrevet i EF-typeprøvingssertifikatet og oppfylder de kravene i forskriften som gjelder for dem.
2. *Produksjon*
Produsenten skal treffe alle nødvendige tiltak, slik at produksjonsprosessen og overvåkingen av den sikrer at de produserte produktene er i samsvar med den godkjente typen beskrevet i EF-typeprøvingssertifikatet og oppfylder de kravene i forskriften som gjelder for dem.
3. *Verifisering*
Et teknisk kontrollorgan valgt av produsenten skal utføre egnede undersøkelser og prøvinger for å kontrollere at produktene er i samsvar med den godkjente typen beskrevet i EF-typeprøvingssertifikatet og oppfylder gjeldende krav i forskriften.
Undersøkelsene og prøvingene for å kontrollere at produktene er i samsvar med gjeldende krav, skal etter produsentens valg utføres ved å undersøke og prøve hvert enkelt produkt som omhandlet i nr. 4, eller ved å undersøke og prøve produktene på statistisk grunnlag, som omhandlet i nr. 5.
4. *Verifisering av samsvar ved undersøkelse og prøving av hvert enkelt produkt*
 - 4.1. Alle produkter skal undersøkes enkeltvis, og det skal utføres egnede prøvinger som fastsatt i den eller de relevante harmoniserte standardene og/eller tekniske spesifikasjonene, eller tilsvarende prøvinger, for å fastslå om de er i samsvar med den godkjente typen beskrevet i EF-typeprøvingssertifikatet og oppfylder gjeldende krav i forskriften. I mangel av en slik harmonisert standard skal vedkommende tekniske kontrollorgan bestemme hvilke egnede prøvinger som skal utføres.
 - 4.2. Teknisk kontrollorgan skal utstede et samsvarssertifikat på grunnlag av de utførte undersøkelsene og prøvingene, og skal påføre sitt identifikasjonsnummer på hvert godkjent produkt eller få det påført på sitt ansvar.
Produsenten skal for inspeksjonsformål kunne stille samsvarssertifikatene til rådighet for de nasjonale myndigheter i ti år etter at produktet er brakt i omsetning.

5. *Statistisk verifisering av samsvar*

- 5.1. Produsenten skal treffe alle nødvendig tiltak for at produksjonsprosessen og overvåkingen av den skal sikre at hvert produsert parti er ensartet, og skal legge fram sine produkter for verifisering i form av ensartede partier.
- 5.2. Det skal tas en stikkprøve fra hvert parti i samsvar med kravene i forskriften. Alle produkter i prøven skal undersøkes enkeltvis, og det skal utføres egnede prøvinger som fastsatt i den eller de relevante harmoniserte standardene og/eller tekniske spesifikasjonene, eller tilsvarende prøvinger, for å fastslå om de oppfyller gjeldende krav i forskriften og for å avgjøre om partiet skal godkjennes eller avvises. I mangel av en slik harmonisert standard skal vedkommende tekniske kontrollorgan bestemme hvilke egnede prøvinger som skal utføres.
- 5.3. Dersom et parti godkjennes, skal alle produktene i partiet anses som godkjent, bortsett fra de produktene i prøven som ikke oppfylte prøvingskravene.

Teknisk kontrollorgan skal utstede et samsvarssertifikat på grunnlag av de utførte undersøkelsene og prøvingene, og skal påføre sitt identifikasjonsnummer på hvert godkjent produkt eller få det påført på sitt ansvar.

Produsenten skal kunne stille samsvarssertifikatene til rådighet for de nasjonale myndigheter i ti år etter at produktet er brakt i omsetning.
- 5.4. Dersom et parti blir avvist, skal teknisk kontrollorgan eller vedkommende myndighet treffe egnede tiltak for å hindre at partiet blir brakt i omsetning. Dersom avvising av partier forekommer ofte, kan teknisk kontrollorgan innstille den statistiske verifiseringen og treffe egnede tiltak.

6. *Samsvarsmerking og samsvarserklæring*

- 6.1. Produsenten skal påføre den nødvendige samsvarsmerkingen som angitt i forskriften og, under ansvar av teknisk kontrollorgan nevnt i nr. 3, sistnevntes identifikasjonsnummer på hvert enkelt produkt som er i samsvar med typen beskrevet i EF-typeprøvingssertifikatet og som oppfyller gjeldende krav i forskriften.
- 6.2. Produsenten skal utarbeide en skriftlig samsvarserklæring for hver produktmodell og kunne stille den til rådighet for de nasjonale myndigheter i ti år etter at produktet er brakt i omsetning. I samsvarserklæringen skal det angis hvilken produktmodell den er utarbeidet for.

En kopi av samsvarserklæringen skal på anmodning gjøres tilgjengelig for vedkommende myndigheter.

Dersom teknisk kontrollorgan nevnt i nr. 3 samtykker, kan produsenten også påføre det teknisk kontrollorgans identifikasjonsnummer på produktene på teknisk kontrollorgans ansvar.
7. Produsenten kan, dersom teknisk kontrollorgan gir sitt samtykke og på dettes ansvar, påføre teknisk kontrollorgans identifikasjonsnummer på produktene under produksjonsprosessen.
8. *Representant*

Produsentens forpliktelser kan på dennes vegne og ansvar oppfylles av produsentens representant, forutsatt at dette er angitt i fullmakten. En representant kan ikke oppfylle produsentens forpliktelser i henhold til nr. 2 og 5.1.

Vedlegg 15. Samsvar på grunnlag av verifisering av enkeltteksemplarer (modul G)

1. Samsvar på grunnlag av verifisering av enkeltteksemplarer er den framgangsmåten for samsvarsvurdering der produsenten oppfyller forpliktelsene i nr. 2, 3 og 5 og sikrer og erklærer som eneansvarlig at det berørte produkt, som er omfattet av bestemmelsene i nr. 4, er i samsvar med de kravene i forskriften som gjelder for det.
2. *Teknisk dokumentasjon*

Produsenten skal utarbeide den tekniske dokumentasjonen og stille den til rådighet for teknisk kontrollorgan nevnt i nr. 4. Dokumentasjonen skal gjøre det mulig å vurdere om produktet er i samsvar med de relevante kravene, og skal omfatte en tilfredsstillende analyse og vurdering av risikoen. Den tekniske dokumentasjonen skal inneholde en beskrivelse av de gjeldende kravene og skal, i den grad det er relevant for vurderingen, omfatte produktets konstruksjon, produksjon og virkemåte. Den tekniske dokumentasjonen skal, der det er relevant, minst inneholde

 - en generell beskrivelse av produktet,
 - konstruksjons- og produksjonstegninger, komponentlister, lister over delmontasjer, strømkretsskjemaer osv.,
 - beskrivelser og forklaringer som er nødvendige for å forstå nevnte tegninger og lister og hvordan produktet virker,
 - en liste over de harmoniserte standardene og/eller andre relevante tekniske spesifikasjoner som det er offentliggjort henvisninger til i *Den europeiske unions tidende*, anvendt delvis eller i sin helhet, og beskrivelser av de løsninger som er valgt for å oppfylle de grunnleggende kravene i forskriften når disse harmoniserte standardene ikke er anvendt. I tilfeller der harmoniserte standarder er anvendt delvis, skal det i den tekniske dokumentasjonen angis hvilke deler som er anvendt,
 - resultatene av konstruksjonsberegninger, undersøkelser osv.,
 - prøvingsrapporter.

Produsenten skal kunne stille den tekniske dokumentasjonen til rådighet for vedkommende nasjonale myndigheter i ti år etter at produktet er brakt i omsetning.
3. *Produksjon*

Produsenten skal treffe alle nødvendige tiltak, slik at produksjonsprosessen og overvåkingen av den sikrer at de produserte produktene oppfyller gjeldende krav i forskriften.
4. *Verifisering*

Et teknisk kontrollorgan valgt av produsenten skal utføre eller få utført egnede undersøkelser og prøvinger, som fastsatt i de relevante harmoniserte standardene og/eller tekniske spesifikasjonene, eller tilsvarende prøvinger, for å kontrollere at produktet er i samsvar med gjeldende krav i forskriften. I mangel av en slik harmonisert standard og/eller teknisk spesifikasjon skal vedkommende tekniske kontrollorgan bestemme hvilke egnede prøvinger som skal utføres.

Tekniske kontrollorgan skal utstede et samsvarssertifikat på grunnlag av de utførte undersøkelsene og prøvingene, og skal påføre sitt identifikasjonsnummer på det godkjente produktet eller få det påført på teknisk kontrollorgans ansvar.

Produsenten skal kunne stille samsvarssertifikatene til rådighet for de nasjonale myndigheter i ti år etter at produktet er brakt i omsetning.
5. *Samsvarsmerking og samsvarserklæring*
 - 5.1. Produsenten skal påføre den nødvendige samsvarsmerkingen som angitt i forskriften og, under

ansvar av teknisk kontrollorgan nevnt i nr. 4, sistnevntes identifikasjonsnummer på hvert produkt som oppfyller gjeldende krav i forskriften.

5.2. Produsenten skal utarbeide en skriftlig samsvarserklæring og kunne stille den til rådighet for de nasjonale myndigheter i ti år etter at produktet er brakt i omsetning. I samsvarserklæringen skal det angis hvilket produkt den er utarbeidet for.

En kopi av samsvarserklæringen skal på anmodning gjøres tilgjengelig for vedkommende myndigheter.

6. *Representant*

Produsentens forpliktelser i henhold til nr. 2 og 5 kan på dennes vegne og ansvar oppfylles av produsentens representant, forutsatt at dette er angitt i fullmakten.

Vedlegg 16. Samsvar på grunnlag av full kvalitetssikring (modul H)

1. Samsvar på grunnlag av full kvalitetssikring er den framgangsmåten for samsvarsvurdering der produsenten oppfyller forpliktelsene i nr. 2 og 5 og sikrer og erklærer som eneansvarlig at de berørte produktene oppfyller de kravene i forskriften som gjelder for dem.

2. *Produksjon*

Produsenten skal anvende et godkjent kvalitetssystem som angitt i nr. 3 for konstruksjon, produksjon samt inspeksjon og prøving av ferdige produkter, og skal være underlagt tilsynet omhandlet i nr. 4.

3. *Kvalitetssystem*

3.1. Produsenten skal inngi en søknad om vurdering av kvalitetssystemet for de berørte produktene til et teknisk kontrollorgan etter eget valg.

Søknaden skal inneholde

- produsentens navn og adresse samt representantens navn og adresse dersom denne har inngitt søknaden,
- den tekniske dokumentasjonen for én modell av hver kategori av produkter som skal produseres. Den tekniske dokumentasjonen skal, der det er relevant, minst inneholde
 - en generell beskrivelse av produktet,
 - konstruksjons- og produksjonstegninger, komponentlister, lister over delmontasjer, strømkretsskjemaer osv.,
 - beskrivelser og forklaringer som er nødvendige for å forstå nevnte tegninger og lister og hvordan produktet virker,
 - en liste over de harmoniserte standardene og/eller andre relevante tekniske spesifikasjoner som det er offentliggjort henvisninger til i *Den europeiske unions tidende*, anvendt delvis eller i sin helhet, og beskrivelser av de løsninger som er valgt for å oppfylle de grunnleggende kravene i forskriften når disse harmoniserte standardene ikke er anvendt. I tilfeller der harmoniserte standarder er anvendt delvis, skal det i den tekniske dokumentasjonen angis hvilke deler som er anvendt,
 - resultatene av konstruksjonsberegninger, undersøkelser osv.,
 - prøvingsrapporter,
 - dokumentasjon for kvalitetssystemet, og
 - en skriftlig erklæring om at samme søknad ikke er inngitt til et annet

teknisk kontrollorgan.

3.2. Kvalitetssystemet skal sikre at produktene er i samsvar med de kravene i forskriften som gjelder for dem.

Alle elementer, krav og bestemmelser som produsenten har tatt hensyn til, skal være dokumentert på en systematisk og oversiktlig måte i form av skriftlige retningslinjer, framgangsmåter og instruksjoner. Dokumentasjonen for kvalitetssystemet skal gjøre det mulig å tolke kvalitetssystemets programmer, planer, håndbøker og registre på en ensartet måte.

Den skal særlig inneholde en tilstrekkelig beskrivelse av

- kvalitetsmål og organisasjonsstruktur samt ledelsens ansvar og myndighet med hensyn til konstruksjons- og produktkvalitet,
- tekniske konstruksjonsspesifikasjoner, herunder standarder som skal anvendes, og dersom de relevante harmoniserte standardene og/eller tekniske spesifikasjonene ikke blir anvendt i sin helhet, hvilke midler som vil bli brukt for å sikre at de grunnleggende krav i forskriften som gjelder for produktene, vil bli oppfylt,
- teknikker for kontroll og verifisering av konstruksjon samt prosesser og systematiske tiltak som benyttes ved konstruksjon av produkter i forbindelse med den aktuelle produktkategorien,
- tilsvarende teknikker for produksjon, kvalitetskontroll og kvalitetssikring samt prosesser og systematiske tiltak som benyttes,
- undersøkelser og prøvinger som skal utføres før, under og etter produksjonen, samt hvor ofte de vil bli utført,
- kvalitetsregistre, for eksempel inspeksjonsrapporter, prøvings- og kalibreringsdata, rapporter om personalets kvalifikasjoner osv.,
- midler til å føre tilsyn med at den konstruksjons- og produktkvalitet som kreves, oppnås, og at kvalitetssystemet virker effektivt.

3.3. Det tekniske kontrollorganet skal vurdere kvalitetssystemet for å fastslå om det oppfyller kravene nevnt i nr. 3.2.

Det skal forutsette at de delene av kvalitetssystemet som er i samsvar med tilsvarende spesifikasjoner i den nasjonale standarden som gjennomfører den relevante harmoniserte standarden, og/eller den tekniske spesifikasjonen, oppfyller disse kravene.

I tillegg til erfaring med kvalitetsstyringssystemer skal revisjonsgruppen ha minst ett medlem med erfaring innenfor vurdering av det aktuelle produktområde og den berørte produktteknologi samt kunnskap om gjeldende krav i forskriften. Revisjonen skal omfatte et vurderingsbesøk på produsentens anlegg. Revisjonsgruppen skal gjennomgå den tekniske dokumentasjonen omhandlet i nr. 3.1 annet strekpunkt for å kontrollere produsentens evne til å sette seg inn i gjeldende krav i forskriften og gjennomføre nødvendige undersøkelser for å sikre at produktet er i samsvar med disse kravene.

Produsenten eller dennes representant skal underrettes om vedtaket.

Underretningen skal inneholde konklusjonene fra undersøkelsen og et begrunnet vurderingsvedtak.

3.4. Produsenten skal påta seg å oppfylle forpliktelsene som følger av kvalitetssystemet slik det er godkjent, og å vedlikeholde det slik at det fortsatt virker hensiktsmessig og effektivt.

3.5. Produsenten skal holde det tekniske kontrollorganet som godkjente kvalitetssystemet, underrettet om enhver planlagt endring av kvalitetssystemet.

Teknisk kontrollorgan skal vurdere de foreslåtte endringene og avgjøre om det endrede

kvalitetssystemet fortsatt vil oppfylle kravene nevnt i nr. 3.2, eller om en ny vurdering er nødvendig.

Produsenten skal underrettes om vedtaket. Underretningen skal inneholde konklusjonene fra undersøkelsen og et begrunnet vurderingsvedtak.

4. Tilsyn under ansvar av *teknisk kontrollorgan*

4.1. Formålet med tilsynet er å sikre at produsenten oppfyller forpliktelsene som følger av det godkjente kvalitetssystemet.

4.2. Produsenten skal gi teknisk kontrollorgan adgang til å inspisere steder der konstruksjon, produksjon, inspeksjon, prøving og lagring finner sted, og gi det alle nødvendige opplysninger, særlig

- dokumentasjon for kvalitetssystemet,
- kvalitetsregistre som fastsatt i konstruksjonsdelen av kvalitetssystemet, for eksempel resultater av analyser, beregninger, prøvinger osv.,
- kvalitetsregistre som fastsatt i produksjonsdelen av kvalitetssystemet, for eksempel inspeksjonsrapporter, prøvings- og kalibreringsdata, rapporter om personalets kvalifikasjoner osv.

4.3. Det tekniske kontrollorganet skal utføre regelmessig revisjon for å sikre at produsenten vedlikeholder og anvender kvalitetssystemet, og det skal framlegge en revisjonsrapport for produsenten.

4.4. Teknisk kontrollorgan kan dessuten avlegge uanmeldte besøk hos produsenten. Ved slike besøk kan det teknisk kontrollorganet om nødvendig utføre eller få utført produktprøvinger for å kontrollere at kvalitetssystemet virker korrekt. Det teknisk kontrollorganet skal gi produsenten en rapport om besøket samt en prøvingsrapport dersom det er utført prøvinger.

5. *Samsvarmerking og samsvarserklæring*

5.1. Produsenten skal påføre den nødvendige samsvarmerkingen som angitt i forskriften og, under ansvar av teknisk kontrollorgan nevnt i nr. 3.1, sistnevntes identifikasjonsnummer på hvert enkelt produkt som oppfyller gjeldende krav i forskriften.

5.2. Produsenten skal utarbeide en skriftlig samsvarserklæring for hver produktmodell og kunne stille den til rådighet for de nasjonale myndigheter i ti år etter at produktet er brakt i omsetning. I samsvarserklæringen skal det angis hvilken produktmodell den er utarbeidet for.

En kopi av samsvarserklæringen skal på anmodning gjøres tilgjengelig for vedkommende myndigheter.

6. Produsenten skal i minst ti år etter at produktet er brakt i omsetning, kunne stille følgende til rådighet for de nasjonale myndigheter:

- den tekniske dokumentasjonen nevnt i nr. 3.1,
- dokumentasjon for kvalitetssystemet som nevnt i nr. 3.1,
- endringen nevnt i nr. 3.5, som godkjent,
- vedtakene og rapportene fra teknisk kontrollorgan nevnt i nr. 3.5, 4.3 og 4.4.

7. Hvert teknisk kontrollorgan skal underrette myndigheten som utpeker tekniske kontrollorgan om de godkjenninger av kvalitetssystemer som er utstedt eller trukket tilbake, og skal

regelmessig eller på anmodning stille til rådighet for myndigheten listen over godkjenninger av kvalitetssystemer som er avslått, midlertidig opphevet eller på annen måte begrenset.

Hvert teknisk kontrollorgan skal underrette de andre teknisk kontrollorganene om godkjenninger av kvalitetssystemer som er avslått, midlertidig opphevet eller trukket tilbake, og på anmodning om de godkjenningene av kvalitetssystemer som det har utstedt.

8. *Representant*

Produsentens forpliktelser i henhold til nr. 3.1, 3.5, 5 og 6 kan på produsentens vegne og ansvar oppfylles av produsentens representant, forutsatt at dette er angitt i fullmakten.

Vedlegg 17. Ekvivalent samsvar på grunnlag av vurdering av ferdigbygd produkt (modul PCA)

1. Dersom produsenten ikke har tatt ansvar for produktets samsvar med forskriften må framgangsmåten basert på vurdering av ferdigbygd produkt benyttes for å vurdere ekvivalent samsvar med kravene i forskriften. Fysisk eller juridisk person nevnt i § 16 andre, tredje og fjerde ledd som bringer produktet i omsetning eller tar det i bruk på eget ansvar kan ta ansvar for produktets ekvivalente samsvar. Denne personen skal oppfylle forpliktelsene fastsatt i nr. 2 og 4, og sikre og erklære som eneansvarlig at det aktuelle produktet, som er omfattet av bestemmelsene i nr. 3, er i samsvar med gjeldende krav i forskriften.

2. Den som bringer produktet i omsetning eller tar det i bruk, skal søke om vurdering av det ferdigbygde produktet til et teknisk kontrollorgan, og skal framlegge for det tekniske kontrollorgan de dokumentene og de tekniske dataene som gjør det mulig for det tekniske kontrollorgan å vurdere om produktet er i samsvar med kravene i forskriften, og alle tilgjengelige opplysninger om bruk av produktet etter at det er tatt i bruk første gang.

Den som bringer et slikt produkt i omsetning eller tar det i bruk, skal kunne stille disse dokumentene og opplysningene til rådighet for markedstilsynsmyndighetene i ti år etter at produktet er vurdert for ekvivalent samsvar etter framgangsmåten for vurdering av ferdigbygd produkt.

3. Teknisk kontrollorgan skal undersøke det enkelte produkt og utføre beregninger, prøvinger og andre vurderinger i den grad som er nødvendig for å sikre at produktets ekvivalente samsvar med de relevante kravene i forskriften er dokumentert.

Teknisk kontrollorgan skal utarbeide og utstede et sertifikat og en tilhørende samsvarsrapport for den vurderingen som er utført, og skal kunne stille en kopi av sertifikatet og den tilhørende samsvarsrapporten til rådighet for markedstilsynsmyndighetene i ti år etter at det har utstedt disse dokumentene.

Teknisk kontrollorgan skal påføre sitt identifikasjonsnummer ved siden av CE-merket på det godkjente produktet eller få det påført på det tekniske kontrollorgans ansvar.

Dersom det vurderte produktet er et fritidsfartøy eller en vannscooter er teknisk kontrollorgan ansvarlig for å få påført fartøyets identifikasjonsnummer som nevnt i vedlegg 1, del A, nr. 2.1. Feltet for produsentens landkode skal brukes til å angi teknisk kontrollorgans etableringsstat. Feltene for produsentens entydige kode tildelt av den nasjonale myndigheten i EØS-staten skal brukes til å angi identifikasjonskoden for vurdering av det ferdigbygde produktet tildelt til teknisk kontrollorgan, etterfulgt av serienummeret på sertifikatet for vurdering av det ferdigbygde produktet. Feltene i fartøyets identifikasjonsnummer for produksjonsmåned og -år og for årsmodell, skal brukes til å angi måned og år for vurderingen av det ferdigbygde produktet.

4. CE-merking og EU-samsvarserklæring

4.1 Den som bringer produktet i omsetning eller tar det i bruk, skal påføre CE-merket og på ansvar av teknisk kontrollorgan nevnt i nr 3, påføre identifikasjonsnummer på det produktet som det tekniske kontrollorgan har vurdert og attestert ekvivalent samsvar med de relevante kravene i forskriften for.

4.2 Den som bringer produktet i omsetning eller tar det i bruk, skal utarbeide en EU-samsvarserklæring og kunne stille den til rådighet for markedstilsynsmyndighetene i ti år etter at sertifikatet for vurdering av det ferdigbygde produktet er utstedt. I samsvarserklæringen skal det angis hvilket produkt det er utarbeidet for.

En kopi av EU-samsvarserklæringen skal på anmodning gjøres tilgjengelig for markedstilsynsmyndighetene.

4.3 Dersom det vurderte produktet er fritidsfartøy eller vannscooter, skal den som bringer fartøyet i omsetning eller tar det i bruk, påføre fartøyet produsentskilt som beskrevet i vedlegg 1 del A nr. 2.2, som skal inneholde ordet «etterkontroll», og fartøyets identifikasjonsnummer beskrevet i vedlegg 1 del A nr. 2.1 i samsvar med bestemmelsene i nr. 3.

5. Teknisk kontrollorgan skal underrette den som bringer produktet i omsetning eller tar det i bruk, om forpliktelser etter framgangsmåten for vurdering av ferdigbygd produkt.

Vedlegg 18. Vurdering av produksjonssamsvar for eksos- og støyutslipp

1. Til samsvarskontroll av en motorfamilie skal det tas ut et utvalg av motorer fra produksjonsserien. Produsenten skal bestemme størrelsen (n) på utvalget etter avtale med det tekniske kontrollorgan.
2. Det aritmetiske gjennomsnittet X av resultatene innhentet fra utvalget, skal beregnes for hver enkelt eksos- og støyutslippskomponent som er gjenstand for regulering. Produksjonsserien skal anses for å oppfylle kravene («bestått») dersom følgende krav er oppfylt:

$$X + k \cdot S \leq L$$

S er standardavvik, der:

$$S^2 = \sum (x - X)^2 / (n - 1)$$

X = det aritmetiske gjennomsnittet av resultatene innhentet fra utvalget

x = enkeltresultatene innhentet fra utvalget

L = den aktuelle grenseverdien

n = antall motorer i utvalget

k = statistisk faktor avhengig av n (se tabellen nedenfor)

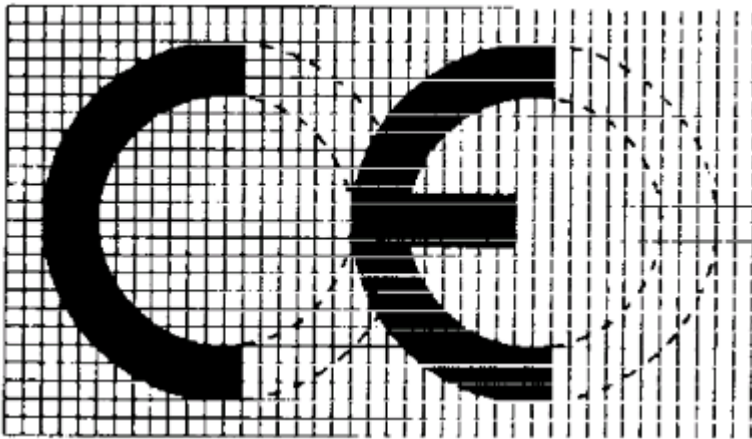
n	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

k	0,973	0,613	0,489	0,421	0,376	0,342	0,317	0,296	0,279
n	11	12	13	14	15	16	17	18	19
k	0,265	0,253	0,242	0,233	0,224	0,216	0,210	0,203	0,198

Dersom $n \geq 20$, så er $k = 0,860 / \sqrt{n}$.

Vedlegg 19. CE-merking

1. CE-merkingen skal bestå av bokstavene «CE» i følgende grafiske utforming:

2. Dersom CE-merkingen blir forminskert eller forstørret, skal størrelsesforholdet slik det framgår av figuren i nr. 1, overholdes.
3. CE-merkingen skal være minst 5 mm høy.

Vedlegg 20. EU-samsvarserklæring nr. xxxxx⁽¹⁾

1. Nr. xxxxx (Produkt: produkt, parti, type eller serienummer).
2. Navn og adresse til produsenten eller produsentens representant [Representanten skal også oppgi bedriftens navn og produsentens adresse] eller den private importøren.
3. Denne samsvarserklæringen utstedes på eget ansvar av produsenten, den private importøren eller personen nevnt i § 16 tredje eller fjerde ledd.
4. Erklæringens gjenstand (identifikasjon av produktet som gjør det mulig å spore det. Et fotografi kan eventuelt vedlegges).
5. Erklæringens gjenstand som beskrevet i nr. 4, er i samsvar med EØS sitt gjeldende harmoniseringsregelverk.
6. Henvisninger til anvendte relevante harmoniserte standardene eller henvisninger til andre tekniske spesifikasjonene det erklæres samsvar med.
7. Dersom det er relevant: Det teknisk kontrollorganet ... (navn, nummer) ... har utført ... (beskrivelse av oppdrag) ... og utstedt sertifikatet.
8. Identiteten til vedkommende som har fått fullmakt til å underskrive på vegne av produsenten

eller dennes representant.

9. Tilleggsopplysninger:

EU-samsvarserklæringen skal inneholde en erklæring fra produsenten av framdriftsmotoren og fra vedkommende som tilpasser en motor i samsvar med § 5 femte om at:

- a) når den er montert i et fritidsfartøy eller en vannscooter i samsvar med monteringsanvisningene som følger med motoren, vil motoren oppfylle:
- i) kravene til eksosutslipp i forskriften,
 - ii) grenseverdiene i forskrift 20. mai 2009 nr. 544 om maskiner når det gjelder motorer som er typegodkjent i samsvar med forskrift 20. mai 2009 nr. 544 om maskiner, og som oppfyller grenseverdiene i trinn III A, trinn III B eller trinn IV for utslipp for motorer med kompresjonstenning som brukes til andre formål enn framdrift av fartøy for fart på innlands vannveier, lokomotiver og skinnegående motorvogner, som fastsatt i vedlegg I nr. 4.1.2 i nevnte direktiv, eller,
 - iii) grenseverdiene i forskrift 4. oktober 1994 nr. 918 om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften) med hensyn til motorer som er typegodkjent i samsvar med nevnte forordning.

Motoren skal ikke tas i bruk før fartøyet som den er montert i, er erklært å være i samsvar med de relevante bestemmelsene i forskriften.

Dersom motoren er brakt i omsetning i den ytterligere overgangsperioden fastsatt i § 36 tredje ledd bokstav b, skal EU-samsvarserklæringen inneholde en angivelse om dette.

Undertegnet for og på vegne av:

(sted og utstedelsesdato)

(navn, stilling) (underskrift)

⁽¹⁾ Det er valgfritt å tildele samsvarserklæringen et nummer.

Høringsuttalelser - forskrift om produksjon og omsetning av fritidsfartøy og vannscootere mv.

Bestemmelse	Høringsinstans	Merknader	Sjøfartsdirektoratets merknad
	Datatilsynet	Ingen merknader	
	Direktoratet for arbeidstilsynet	Ingen merknader	
	Fiskeridirektoratet	Ingen merknader	
§ 2(3) a	Forbundet KYSTEN	Forslag til ny tekst for unntaket §2, 3a: originale historiske fartøy og individuelle kopier av fartøy konstruert før 1950, og som i hovedsak er konstruert med originalmaterialer og merket som historisk kopi av produsenten	Tas ikke til følge. Direktiv 2013/53/EU unntar fartøy som er konstruert før 1950. Videreføring av gjeldende rett.
§ 2(3) b	Forbundet KYSTEN	Forslag til ny tekst for unntaket §2, 3b: originale historiske motorer og individuelle kopier som er basert på en konstruksjon fra før 1950, som ikke er serieprodusert og montert i fritidsfartøy nevnt i andre ledd bokstav f eller tredje ledd bokstav a.	Tas delvis til følge. Serieproduksjon knyttes til individuelle kopier. Direktiv 2013/53/EU unntar motorer som er konstruert før 1950. Videreføring av gjeldende rett.
§ 2(3)	Forbundet KYSTEN	En forbedring av forslag til ny tekst er etter Forbundet KYSTENs mening at man kutter ut å bruke et spesielt årstall som grense for fritak. Skal man bruke et årstall, så bør det være hvor langt tilbake i tid det skal være før man vurderer fartøyet som verdig kulturminne som det kan lages replika av. Et forslag vil være «- som er basert på en konstruksjon eldre enn 50 år ».	Sjøfartsdirektoratet tar merknad til orientering. Direktivet setter en grense på 1950.
	Helse- og omsorgsdepartementet	Ingen merknader	
	Hovedredningssentralen Nord-Norge	Ingen merknader	
	Justis- og	Ingen merknader	

	beredskapsdepartementet		
Vedlegg 1 del A pkt. 2.3	Kystverket	Vi observerer at det i forskriftens vedlegg 1 del A pkt 2.3 heter at "En person som befinner seg i vannet, skal uten hjelp kunne gripe tak i eller utløse redningsutstyr." Denne regelen vil kunne bidra til å redusere antallet omkomne ved fritidsbåtulykker, da nesten halvparten av alle personer som omkommer med fritidsbåt faller overbord.	
Generelt	Kystverket	Vi ønsker generelt å gi tilslutning til krav som vil redusere utslipp til luft (CO2 og NOx) og redusere støybelastning for omgivelsene. Samtidig kan det stilles spørsmål til reglene som gjelder i Kapittel 4. Teknisk kontrollorgan. Disse synes å være svært omstendelige, åpenbart for å sikre seg mot enhver eventualitet. Reglene antas å være sammenlignbare med de som er praktisert innen europeisk bilindustri. Erfaring derfra kan tilsa at det kan være et problem at myndighetene ikke selv forestår noen kontroll av utslipp til luft.	
Generelt	Kystverket	Vi observerer også at Sjøfartsdirektoratet vil foreta varslet og uanmeldt tilsyn som ledd i oppfølging av forskriften. Et godt tilsyn, men også god veiledning til produsenter og importører kan være av betydning for oppnåelse av hensikten med forskriften. Selv om det ikke er av	

		betydning for vår del bemerkes at gjennomføring av kontroll (tilsyn) på messer kan tenkes å ha en uheldig side for deltagerne. Dvs. at produsent eller importør kan ønske å få gjennomført kontroll før produktet fremvises på messen.	
Generelt	Norsk Forening for Fartøyvern	NFF med andre har tidligere påpekt at kostnadene ved CE-merking når et verneverdig fartøy går fra nyttefartøy til fritidsfartøy er en betydelig hinder for at frivillige kan overta båten med tanke på vern som kulturminne. Dette gjelder i stor grad ved struktureringen av fiskeflåten, hvor verneverdige fartøy kan overdras til frivillige og dermed unntas kondemnering, men også andre fartøygrupper under 24 meter.	Sjøfartsdirektoratet tar merknaden til orientering.
§ 2(3) a	Norsk Forening for Fartøyvern	Forslag til ny tekst for unntaket §2, 3a : originale historiske fartøy og individuelle kopier av fartøy konstruert før 1950, og som i hovedsak er konstruert med originalmaterialer og merket som historisk kopi av produsenten	Tas ikke til følge. Direktiv 2013/53/EU unntar fartøy som er konstruert før 1950. Videreføring av gjeldende rett.
§ 2(3) a	Norsk Forening for Fartøyvern	Det fører med seg en uklarhet når teksten som foreslås er <i>originale historiske fritidsfartøy</i> , i EUs fritidsbåt direktiv brukes kun <i>watercraft, vandfartøyer, vattenfarkoster osv.</i> Menes det i forslaget at unntaket kun omfatter fartøy som originalt har vært fritidsbåt eller omfatter det også	Unntaket omfatter alle fartøy konstruert før 1950 som skal tas i bruk som fritidsfartøy. Begrepet «watercraft» er i direktivet definert som fritidsfartøy og vannscooter. Flere bestemmelser skiller mellom fritidsfartøy

		andre historiske fartøy som senere omgjøres til fritidsfartøy? Vannscouter er et fartøy og behøver ikke nevnes spesielt i teksten.	og vannscooter. Der er derfor nødvendig å nevne begge fartøytyper.
§ 2(3) b	Norsk Forening for Fartøyvern	Forslag til ny tekst for unntaket §2, 3b : originale historiske motorer og individuelle kopier som er basert på en konstruksjon fra før 1950, som ikke er serieprodusert og montert i fritidsfartøy nevnt i andre ledd bokstav f eller tredje ledd bokstav a.	Tas delvis til følge. Serieproduksjon knyttes til individuelle kopier. Direktiv 2013/53/EU unntar motorer som er konstruert før 1950. Videreføring av gjeldende rett.
§ 6	Norsk Forening for Fartøyvern	En viktig komponent i dette kulturuttrykket er demonstrasjonskjøring av disse motorene stående på land, uten båt. Det kan virke som om §6 kan komme i konflikt med dette. Vi ber derfor SD gjøre det at slik demonstrasjonsbruk av originale historiske motorer ikke blir forbudt og at disse senere kan settes tilbake i originale historiske fartøy.	Demonstrasjon av motorer på land omfattes av § 6. Omfatter også demonstrasjonsbruk av originale historiske motorer.
	Norsk Sjømannsforbund	Ingen merknader	
	The Nordic Association of Marine Insurers (Cefor)	Ingen merknader	
	Tolldirektoratet	Ingen merknader	